

**TASARRUF
MEVDUATI SİGORTA
FONU**

**AMME ALACAKLARININ
TAHSİL USULÜ
HAKKINDA
6183 SAYILI KANUN**

4962-5479-5728-5766-5838 Sayılı Kanunlar ile değişik metin

(Kanunun 51. maddesine, Bakanlar Kurulunun 12.10.2010 tarih ve 2010/965 sayılı kararı kapsamındaki gecikme zammı oranı değişikliği işlenmiştir.)

KANUN NO: 6183

AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN (*)

Kabul Tarihi: 21 Temmuz 1953

Resmi Gazete ile Neşir ve İlânı: 28 Temmuz 1953 - Sayı: 8469

3.t. Düstur, c.34 - s.1658

(*) Bu Kanunda adı geçen, itiraz komisyonu, Vergiler Temyiz Komisyonu, Gümrük Hakem Kurulu deyimleri Vergi Mahkemesi; Vergi ihtilâfı deyimi, vergi davası; itiraz deyimi, vergi mahkemesinde dava açılması; anlamını taşır. (2576 sayılı [Kanun](#) 13).

BİRİNCİ KISIM

Genel esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM

Kanunun Şümülü, Terimler, Vazifeliler ve Salâhiyetliler

KANUNUN ŞÜMULÜ :

MADDE 1 - Devlete, vilâyet hususi idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait muhakeme masrafı vergi cezası, para cezası gibi asli, gecikme zammı, faiz gibi fer'i amme alacakları ve aynı idarelerin akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan ve amme hizmetleri tatbikatından mütevellit olan diğer alacakları ile; bunların takip masrafları hakkında bu Kanun hükümleri tatbik olunur.

Türk Ceza [Kanununun](#) para cezalarının tahsil şekli ve hapse tahvili hakkındaki hükümleri mahfuzdur.

TAHSİLİ, TAHSİLİ EMVAL KANUNUNA ATFEDİLEN ALACAKLAR :

MADDE 2 - Muhtelif kanunlarda Tahsili Emval Kanununa göre tahsil edileceği bildirilen her çeşit alacaklar hakkında da bu Kanun hükümleri tatbik olunur. (*)

() Bk. 6258/Ek 4., 6326/131., 6334/5., 6933/14., 6968/10., 7457/20., 18.2.1960 t. ve 65/8., 4.11.1960 t. ve 123/4., 2.2.1960 t. ve 150/Ek 2., 3.1.1961 t. ve 205/31 ve 5.1.1961 t. ve 223/12 sayılı Kanunlar ve belirtilen maddeleri.*

KANUNDAKİ TERİMLER :

MADDE 3 - Bu Kanundaki Amme Alacağı Terimi : 1 'inci ve 2'nci maddeler şümülüne giren alacakları,

Amme Borçlusunu veya Borçlu Terimi : Amme alacağını ödemek mecburiyetinde olan hakiki ve hükmi şahısları ve bunların kanuni temsilci veya mirasçılarını ve vergi mükelleflerini, vergi sorumlusunu, kefil ve yabancı şahıs ve kurumlar temsilcilerini,

Alacaklı Amme İdaresi Terimi : Devleti, vilâyet hususi idarelerini ve belediyeleri,

Tahsil Dairesi Terimi : Alacaklı âmme idaresinin bu Kanunu tatbik etmekle vazifeli dairesini, servisini , memur veya memurlarını,

Yalnızca Mal Olarak Geçen Terim : Menkul, gayrimenkul "gemiler dâhil" mallarla, her çeşit hak ve alacakları,

Para Cezaları Terimi : **(Değişik ibare: 5766 - 4.6.2008 / m.1)** "Adli ve idari para cezalarını",

Tahsil Edilemeyen Amme Alacağı Terimi : **(Ek: 5766 - 4.6.2008 / m.1)** Amme borçlusunun bu Kanun hükümlerine göre yapılan mal varlığı araştırması sonucunda haczi kabil herhangi bir mal varlığının bulunmaması, haczedilen mal varlığının satılarak paraya çevrilmesine rağmen satış bedelinin amme alacağını karşılamaması gibi nedenlerle tahsil edilemeyen amme alacaklarını,

Tahsil Edilemeyeceği Anlaşılan Amme Alacağı Terimi : **(Ek: 5766 - 4.6.2008 / m.1)** Amme borçlusunun haczedilen mal varlığına bu Kanun hükümlerine göre biçilen değerlerin amme alacağını karşılayamayacağı veya hakkında iflas kararı verilen amme borçlusundan aranan amme alacağının iflas masasından tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması gibi nedenlerle tahsil dairelerince yürütülen takip muamelelerinin herhangi bir aşamasında amme borçlusundan tahsil edilemeyeceği ortaya çıkan amme alacaklarını,

Takibat Giderleri Terimi : Cebrî icradan mütevellit muameleler sırasında yapılan zor kullanma, ilân, haciz, nakil ve muhafaza giderleri gibi her türlü giderleri,

ifade eder.

SALAHİYETLİLER VE MESULİYETLERİ :

MADDE 4 - Amme idarelerinin bu Kanunu tatbika yetkili memurlarının vazifelerini teşkilat ve vazife kanunları veya bu konu ile ilgili diğer kanun veya nizamname ve talimatnameler, mesuliyetlerini de; mesuliyeti tesis eden kanunlar tâyin eder.

TAKİBATA SALAHİYETLİ TAHSİL DAİRESİ :

MADDE 5 - Takibat, alacaklı âmme idaresinin mahalli tahsil dairesince yapılır. Borçlu veya malları başka mahallerde bulunduğu takdirde, tahsil dairesi borçlunun veya mallarının bulunduğu mahalde yapılacak takipleri o mahaldeki aynı neviden âmme idaresinin tahsil dairelerine niyabeten yaptırır.

YARDIM MECBURİYETİ :

MADDE 6 - Tahsil dairelerince bu kanuna göre yapılan tebliğ ve verilen emirleri derhal yapmaya ve neticesini geciktirmeksizin tahsil dairesine bildirmeye alakadarlar mecburdurlar.

Makbul bir özre dayanmadan bu mecburiyeti ifa etmeyenler hakkında Cumhuriyet Savcılığınca umumi hükümlere göre doğrudan doğruya takibat yapılır.

BORÇLUNUN ÖLÜMÜ :

MADDE 7 - Borçlunun ölümü halinde, mirası reddetmemiş mirasçılar hakkında da bu Kanun hükümleri tatbik edilir. Borçlunun ölümünden evvel başlamış olan muamelelere devam olunur. Terekenin bir mahkeme veya iflas dairesi tarafından tasfiyesini gerektiren haller bu hükmün dışındadır.

Mirasın tutulan defter mucibinde kabulü halinde mirasçı, deftere kaydedilmemiş olsa dahi amme alacağından mirastan kendisine düşen miktar ile mesuldür.

Defter tutma muamelesinin devamı müddetince satış yapılamaz.

TEBLİĞLER VE MÜDDETLERİN HESAPLANMASI :

MADDE 8 - Hilafına bir hüküm bulunmadıkça bu Kanunda yazılı müddetlerin hesaplanmasında ve tebliğlerin yapılmasında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur.

İKİNCİ BÖLÜM

Amme Alacaklarının Korunması Teminat Hükümleri

TEMİNAT İSTEME :

MADDE 9 - (Değişik 1. fıkra: 2347 - 26.11.1980) (Değişik ibare: 4369 - 22.7.1998) "213 sayılı Vergi Usul Kanununun 344 üncü maddesi uyarınca vergi ziyayı cezası kesilmesini gerektiren haller ile 359 uncu maddesinde sayılan" hallere temas eden bir âmme alacağının salınması için gerekli muamelelere başlanmış olduğu takdirde vergi incelemesine yetkili memurlarca yapılan ilk hesaplara göre belirtilen miktar üzerinden tahsil dairelerince teminat istenir.

Türkiye'de ikametgahı bulunmayan âmme borçlusunun durumu, âmme alacağının tahsilinin tehlikede olduğunu gösteriyorsa, tahsil dairesi kendisinden teminat isteyebilir.

TEMİNAT VE DEĞERLENMESİ :

MADDE 10 - Teminat olarak şunlar kabul edilir :

1. Para,
2. (Değişik: 5234 - 17.9.2004 / [m.7/a](#) - Yürürlük [m.34/c](#)) Bankalar ve özel finans kurumları tarafından verilen süresiz teminat mektupları,
3. (Değişik: 5234 - 17.9.2004 / [m.7/a](#) - Yürürlük [m.34/c](#)) Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetleri veya bu senetler yerine düzenlenen belgeler (Nominal bedele faiz dahil edilerek ihraç edilmiş ise bu işlemlerde anaparaya tekabül eden satış değerleri esas alınır.),
4. Hükümetçe belli edilecek Millî esham ve tahvilât "Bu esham ve tahvilât, teminatın kabul edilmesine en yakın borsa cetvelleri üzerinden %15 noksaniyle değerlendirilir."
5. (Değişik: 251 - 13.6.1963) İlgililer veya ilgililer lehine üçüncü şahıslar tarafından gösterilen ve alacaklı amme idaresince haciz varakasına müsteniden hacedilen menkul ve gayrimenkul

mallar, Teminat sonradan tamamen veya kısmen değerini kaybeder veya borç miktarı artarsa, teminatın tamamlanması veya yerine başka teminat gösterilmesi istenir.

Borçlu verdiği teminatı kısmen veya tamamen aynı değerde başkalarıyla değiştirebilir.

ŞAHSİ KEFALET :

MADDE 11 - 10 'uncu maddeye göre teminat sağlayamıyanlar muteber bir şahsı müteselsil kefil ve müşterek müteselsil borçlu gösterebilir.

Şahsi kefalet tespit edilecek şartlara uygun olarak noterden tasdikli mukavele ile tesis olunur.

Şahsi kefaleti ve gösterilen şahsı kabul edip etmemekte alacaklı tahsil dairesi muhtardır.

Amme alacağını ödiyen kefile buna dair bir belge verilir.

TEMİNAT HÜKMÜNDE OLAN EŞYA :

MADDE 12 - Bar, otel, han, pansiyon, çalgılı yerler , sinemalar, oyun ve dans yerleri, birahane, meyhane, genelevler içerisinde bulunan eşya ve malzeme 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 270, 271 'inci maddeleri hükümleri mahfuz kalmak şartıyla bu müesseselerin işletilmesinden doğan amme borçlarına karşı teminat hükmündedir. Noterden tasdikli icar mukavelesinde gayrimenkul sahibinin demirbaşı olarak kayıtlı eşya ve malzemesi ile otel, han ve pansiyonlardaki misafir ve kiracıların kendilerine ait eşyaları bu hükümden hariçtir.

Üçüncü şahısların Medeni Kanununun 688 ve Borçlar Kanununun 222 nci maddelerine müsteniden yapacakları istihkak iddiaları mahfuz kalmak şartıyla, bu yerlerdeki mallar üzerindeki istihkak iddiaları alacaklı âmme idaresinin bu teminat hakkını ihlâl etmez.

II

İhtiyati Haciz

İHTİYATİ HACİZ :

MADDE 13 - İhtiyati haciz aşağıdaki hallerden herhangi birinin mevcudiyeti takdirinde hiçbir müddetle mukayyet olmaksızın alacaklı âmme idaresinin mahallî en büyük memurunun kararıyle, haczin ne suretle yapılacağına dair olan hükümlere göre, derhal tatbik olunur.

1. 9'uncu Madde gereğince teminat istenmesini mucip haller mevcut ise,
2. Borçlunun belli ikametgâhı yoksa,
3. Borçlu kaçmışsa veya kaçması, mallarını kaçırmaması ve hileli yollara sapması ihtimalleri varsa,
4. Borçludan teminat göstermesi istendiği halde belli müddette teminat veya kefil göstermemiş yahut şahsi kefalet teklifi veya gösterdiği kefil kabul edilmemişse,
5. Mal bildirimine çağrılan borçlu belli müddet içinde mal bildiriminde bulunmamış veya noksan bildirimde bulunmuşsa,

6. Hüküm sâdir olmuş bulunsun bulunmasın para cezasını müstelzim fiil dolayısıyla âmme dâvası açılmış ise,

7. İptali istenen muamele ve tasarrufun mevzuunu teşkil eden mallar, bu mallar elden çıkarılmışsa elden çıkarmanın diğer malları hakkında uygulanmak üzere, bu Kanunun 27,29, 30'uncu maddelerinin tatbikini icabettiren haller varsa.

İHTİYATİ HACİZDE BORÇLU TARAFINDAN GÖSTERİLECEK TEMİNAT :

MADDE 14 - İhtiyaten haczolunan mallar istenildiği zaman para veya ayın olarak verilmek ve bu hususu temin için malların kıymetleri depo edilmek yahut tahsil dairesinin bulunduğu mahalde ikametgâh sahibi bir şahıs müteselsil kefil gösterilmek şartıyla borçluya ve mal üçüncü şahıs yedinde hacz olunmuşsa bir taahhüt senedi alınarak kendisine bırakılabilir.

İHTİYATİ HACZE İTİRAZ :

MADDE 15 - Haklarında ihtiyati haciz tatbik olunanlar haczin tatbiki, gıyapta yapılan hacizlerde haczin tebliği tarihinden itibaren 7 gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde ihtiyati haciz sebebine itiraz edebilirler.

İtirazın şekli ve incelenmesi hususunda Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur. Bu ihtilaflar itiraz komisyonlarınca diğer işlere takdimen incelenir ve karara bağlanır. İtiraz komisyonlarının bu konuda verecekleri kararlar kesindir.

İHTİYATİ HACZİN KALDIRILMASI :

MADDE 16 - Borçlu, 10 'uncu maddenin 5 'inci bendinde yazılı menkul mallar hariç olmak üzere, mezkûr maddeye göre teminat gösterdiği takdirde ihtiyati haciz, haczi koyan merci tarafından kaldırılır.

III

İhtiyati Tahakkuk

İHTİYATİ TAHAKKUK :

MADDE 17 - (Değişik: 2347 - 26.11.1980) Aşağıdaki hallerden birinin bulunması takdirinde **(Değişik ibare: 5615 - 28.3.2007 / m.21)** "vergi dairesi müdürünün (5345 sayılı Kanun uyarınca vergi dairesi yetkisini haiz olarak kurulan ve faaliyete geçen vergi dairesi başkanlıklarında, ilgili grup müdürünün ve/veya müdürün) yazılı talebi üzerine defterdar ve/veya vergi dairesi başkanı," mükellefin henüz tahakkuk etmemiş vergi ve resimlerinden Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek olanlarla bunların zam ve cezalarının derhal tahakkuk ettirilmesi hususunda yazılı emir verebilir.

Vergi dairesi müdürü **(Ek ibare: 5615 - 28.3.2007 / m.21)** "(5345 sayılı Kanun uyarınca vergi dairesi yetkisini haiz olarak kurulan ve faaliyete geçen vergi dairesi başkanlıklarında, ilgili grup müdürü ve/veya müdür)" bu emri derhal tatbik eder :

1. 13'üncü maddenin 1,2,3 ve 5'inci bentlerinde yazılı ihtiyati haciz sebeplerinden birisi mevcut ise,

2. Mükellef hakkında 110'uncu Madde gereğince takibata girişilmişse,

3. Teşebbüsün muvazaalı olduğu ve hakikatte başkasına aidiyeti hakkında deliller elde edilmişse.

İHTİYATİ TAHAKKUKUN NETİCELERİ :

MADDE 18 - Hakkında 17'nci Madde gereğince muamele yapılan mükellefin mezkûr maddede yazılı vergi, resim ve cezalarından matrahı belli olanlar, itirazlı olsun olmasın, hesap edilen miktar üzerinden derhal tahakkuk ettirilir.

Geçmiş yıllara ve cereyan etmekte olan yılın geçen aylarına ait matrahı henüz belli olmıyan ve 17 'nci maddede sayılan vergi, resim ve cezaları geçici olarak ve harici karinelere göre takdir yolu ile tespit ettirilen matrahlar üzerinden hesaplanır. Bu suretle hesap olunan vergi, resim ve bunların zam ve cezaları derhal tahakkuk ettirilir.

Bu esasa göre tahakkuk eden vergi ve resimler ve bunların zam ve cezaları kanunlarına göre ödeme zamanları gelmeden tahsil olunmaz. Ancak bunlar için derhal ihtiyati haciz tatbik olunur. 17'nci maddenin 3'üncü bendine giren hallerde ihtiyati haciz muvazaalı teşebbüsten vergi ve resim bakımından faydalananların malları hakkında tatbik olunur.

Bu maddedeki geçici takdirler, takdir komisyonları tarafından, talep tarihinden itibaren azami bir hafta içinde yapılır.

İHTİYATİ TAHAKKUKUN DÜZELTİLMESİ :

MADDE 19 - Alacağın hususi kanununa göre tahakkukundan sonra, ihtiyati tahakkukla hususi kanununa müstenit tahakkuk arasındaki fark, hususi kanununa müstenit tahakkuka göre düzeltilir.

Bu düzeltmenin yapılabilmesi için beyannameye müstenit tarhiyatta verilen beyannamenin tetkik edilerek kabul edilmiş olması, itirazlı tarhiyatta kesinleşmenin vukuu, Devlet Şûrasına müracaat edilmiş olan hallerde Devlet Şurasından nihai bir kararın çıkmış olması lazımdır.

İhtiyati tahakkuk mevzuu olan devre beyannamesinin, verildiği tarihten itibaren en geç iki ay içinde tetkiki mecburidir. Bu müddet içinde tetkik yapılmadığı takdirde, bu sebeple düzeltme geciktirilmaz.

İHTİYATİ TAHAKKUKA İTİRAZ :

MADDE 20 - Haklarında ihtiyati tahakkuk üzerine ihtiyati haciz tatbik olunanlar ihtiyati tahakkuk sebeplerine ve miktarına 15'inci Madde gereğince itirazda bulunabilirler.

IV

Diğer Korunma Hükümleri

AMME ALACAKLARINDA RÜÇHAN HAKKI :

MADDE 21 - Üçüncü şahıslar tarafından haczedilen mallar paraya çevrilmeden evvel o mal üzerine amme alacağı için de haciz konulursa bu alacak da hacze iştirak eder ve aralarında satış bedeli garameten taksim olunur. **(Ek hüküm: 5479 - 30.3.2006 / m.4)** "Genel bütçeye gelir

kaydedilen vergi, resim, harç ile vergi cezaları ve bunlara bağılı zam ve faizler için tatbik edilen hacizlerde 2004 sayılı İcra ve İflas [Kanununun](#) 268 inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi hükmü uygulanmaz."

Rehinli alacaklıların hakları mahfuzdur. Ancak, gümrük resmi, bina ve arazi vergisi gibi eşya ve gayrimenkulün aynından doğan âmme alacakları o eşya ve gayrimenkul bedelinden tahsilinde rehinli alacaklardan evvel gelir.

(Değişik son fıkra: 5479 - 30.3.2006 / [m.4](#)) Borçlunun iflası, mirasın reddi ve terekenin resmi tasfiyeye tabi tutulması hallerinde amme alacakları imtiyazlı alacak olarak 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 206 ncı maddesinin üçüncü sırasında, bu sıranın önceliğini alan alacaklar da dahil olmak üzere tüm imtiyazlı alacaklar ile birlikte işleme tabi tutulur.

AMME ALACAKLARINI KESİP ÖDEMEK MECBURİYETİNDE OLANLAR :

MADDE 22 - Amme alacağını borçlusundan kesip tahsil dairesine ödemek mecburiyetinde olan hakikî ve hükmi şahıslar, bu vazifelerini kanunlarında veya bu Kanunda belli edilen zamanlarda yerine getirmedikleri takdirde, ödenmeyen alacak bu hakikî ve hükmi şahıslardan bu Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

AMME ALACAĞI ÖDENMEDEN YAPILMAYACAK İŞLEMLER İLE İŞLEM YAPANLARIN SORUMLULUKLARI :

MADDE 22/A - **(Ek: 5766 - 4.6.2008 / [m.2](#))** 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemeler ile Kanun, Kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemelerde ve 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli tarifelerde yer alan ticaret sicil harçlarından kayıt ve tescil harçları, noter harçlarından senet, mukavelename ve kağıtlardan alınan harçlar, tapu ve kadastro harçlarından tapu işlemlerine ilişkin alınan harçlar, gemi ve liman harçları ile diploma harçları hariç olmak üzere (8) sayılı tarifeye konu harçlar ve trafik harçlarına mevzu işlemler ile 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda yer alan bina inşaat harcı ve yapı kullanma izin harcına mevzu işlemlerde; Maliye Bakanlığına bağılı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye, bu kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Takibata selahiyetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara ikibin Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir.

TAHSİL EDİLEN AMME ALACAKLARINDAN YAPILACAK REDDİYAT SEBEBİYLE MAHSUPLAR :

MADDE 23 - Tahsil edilip de kanuni sebeplerle reddi icabeden âmme alacakları, istihkak sahiplerinin reddiyatı yapacak olan âmme idaresine olan muaccel borçlarına mahsup edilmek suretiyle reddolunur.

Umumi bütçeden reddedilen paralar arasında hususi idarelerle belediyelere ait olan kısımları ret ve mahsup olunduğu senede bu idareler nam ve hesabına ayrılacak hisselerden Hazinece tevkif ve mahsup olunur.

İPTAL DAVASI AÇILMASI :

MADDE 24 - Amme borçlusunun bu Kanunun 27,28,29 ve 30'uncu maddelerinde yazılı tasarruf ve muamelelerinin iptali için umumi mahkemelerde dâva açılır ve bu dâvalara diğer işlere takdimen umumi hükümlere göre bakılır.

İPTAL TALEBİNDE MUHATAP :

MADDE 25 - İptal borçlu ile hukuki muamelede bulunan veya borçlu tarafından kendilerine ödeme yapılan kimselerle, bunların mirasçılarına ve suiniyet sahibi diğer üçüncü şahıslara karşı istenir.

HÜKÜMSÜZ SAYILMADA ZAMANAŞIMI :

MADDE 26 - 27,28,29 ve 30'uncu maddelerle sözü geçen tasarrufların vukuu tarihinden beş yıl geçtikten sonra mezkûr maddelere istinaden dâva açılmaz.

İVAZSIZ TASARRUFLARIN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ :

MADDE 27 - Amme alacağını ödemiş borçlulardan, müddetinde veya hapsen tazyikına rağmen mal beyanında bulunmayanlarla, malı bulunmadığını bildiren veyahut beyan ettiği malların borcuna kifayetsizliği anlaşılanların ödeme müddetinin başladığı tarihten geriye doğru iki yıl içinde veya ödeme müddetinin başlamasından sonra yaptıkları bağışlamalar ve ivazsız tasarruflar hükümsüzdür.

BAĞIŞLAMA SAYILAN TASARRUFLAR :

MADDE 28 - Yirmi yedinci maddenin tatbiki bakımından aşağıdaki tasarruflar bağışlama hükmündendir :

1. Üçüncü devreye kadar (bu derece dâhil) kan hısımlarıyla, eşler ve ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) sıhrî hısımlar arasında yapılan ivazlı tasarruflar,
2. Kendi verdiği malın, aktin yapıldığı sıradaki değerine göre borçlunun ivaz olarak pek aşağı bir fiyat kabul ettiği akitler,
3. Borçlunun kendisine yahut üçüncü bir şahıs menfaatine kaydı hayat şartıyla irat ve intifa hakkı tesis ettiği akitler.

HÜKÜMSÜZ SAYILAN DİĞER TASARRUFLAR :

MADDE 29 - Amme alacağını ödemiye borçlulardan müddetinde veya hapsen tazyikına rağmen mal beyanında bulunmayanlarla , malı bulunmadığını bildiren veyahut beyan ettiği malların borcuna kifayetsizliği anlaşılanların ödeme müddetinin başladığı tarihten geriye doğru iki yıl içinde veya ödeme müddetinin başlamasından sonra yaptıkları tasarruflardan aşağıda belirtilenler hükümsüzdür :

1. Borçlunun teminat göstermeyi evvelce taahhüt etmiş olduğu haller müstesna olmak üzere borçlu tarafından mevcut bir borcu temin için yapılan rehinler,
2. Borca karşılık para veya mutata ödeme vasıtalarından gayri bir suretle yapılan ödemeler ,
3. Vadesi gelmemiş bir borç için yapılan ödemeler.

AMME ALACAĞININ TAHSİLİNE İMKAN BIRAKMAMAK MAKSADIYLA YAPILAN TASARRUFLAR :

MADDE 30 - Borçlunun malı bulunmadığı veya borca yetmediği takdirde âmme alacağının bir kısmının veya tamamının tahsiline imkan bırakmamak maksadiyle borçlu tarafından yapılan bir taraflı muamelelerle borçlunun maksadını bilen veya bilmesi lâzımgelen kimselerle yapılan bütün muameleler tarihleri ne olursa olsun hükümsüzdür.

ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARIN HAKLARI VE MECBURİYETLERİ :

MADDE 31 - 27, 28, 29 ve 30'uncu maddelerde sözü edilen tasarruf ve muamelelerden faydalananlar elde ettiklerini, elden çıkarmışlarsa takdir edilecek bedelini vermeye, bu Kanun hükümleri dairesinde mecburdurlar. Bunlar karşılık olarak verdikleri şeyden dolayı alacaklı âmme idaresinden bir talepte bulunamazlar.

TASFİYE HALİNDE VAZİFELİLER :

MADDE 32 - Hükmi şahısların tasfiyesinde bunların borçlu buldukları amme alacaklarını ödeme ve bu Kanun hükümlerinin tatbikiyle ilgili vecibeleri tasfiye memurlarına, hükmi şahsiyeti olmayan ortaklıklarla yabancı kurumların Türkiye'deki şube, ajans ve mümessilliklerinin tasfiyesinde bunların vecibeleri tasfiyeyi yürütenlere geçer.

TASFİYE HALİNDE MESULİYET :

MADDE 33 - Tasfiye memurları veya tasfiyeyi yürütenler, tasfiyenin başladığını üç gün içinde ilgili tahsil dairelerine bildirmek mecburiyetindedirler.

Tasfiye memurları veya tasfiyeyi yürütenler, âmme idarelerinin her türlü alacaklarını ödemediği veya ödemek üzere ayırmadan önce tasfiye sonucunda elde edileni dağıtamazlar veya bunlar üzerinde herhangi bir şekilde tasarrufta bulunamazlar. Aksi halde tahakkuk etmiş ve edecek amme alacaklarından tasfiye memurları veya tasfiyeyi yürütenler şahsen ve müteselsilen mesul olurlar. Bu mesuliyet yapılan tasarrufların ifade ettiği para miktarını geçemez. Bunların ödedikleri borçlar için amme alacağı ödenmeden kendilerine dağıtım yapılmış olanlara rücu hakları mahfuzdur.

ORTAKLIĞIN FESHİNİ İSTEME :

MADDE 34 - Borçluya ait mal bulunmadığı veya amme alacağını karşılamaya yetmediği yahut borçlu veya ortaklık tarafından bu Kanuna göre teminat gösterilmediği takdirde, borçlunun sermayesi eshama münkasim olmayan ortaklıklardaki hisselerinden amme alacağının tahsili için genel hükümler dairesinde ortaklığın feshi istenebilir.

Sermayesi eshama münkasim komandit şirketlerinin komandite şeriklerinin borçları için bu Madde hükmü mezkur şirketler hakkında da tatbik olunur.

LİMİTED ŞİRKETLERİN AMME BORÇLARI

MADDE 35 - (Değişik: 4369 - 22.7.1998) Limited şirket ortakları, **(Değişik ibare: 5766 - 4.6.2008 / m.3)** "şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan" amme alacağından sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olurlar ve bu Kanun hükümleri gereğince takibe tabi tutulurlar.

(Ek fıkra: 5766 - 4.6.2008 / m.3) Ortağın şirketteki sermaye payını devretmesi halinde, payı devreden ve devralan şahıslar devir öncesine ait amme alacaklarının ödenmesinden birinci fıkra hükmüne göre müteselsilen sorumlu tutulur.

(Ek fıkra: 5766 - 4.6.2008 / m.3) Amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda pay sahiplerinin farklı şahıslar olmaları halinde bu şahıslar, amme alacağının ödenmesinden birinci fıkra hükmüne göre müteselsilen sorumlu tutulur.

KANUNİ TEMSİLCİLERİN SORUMLULUĞU

MÜKERRER MADDE 35 - (Ek: 4108 - 25.5.1995) Tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatler gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacakları, kanunî temsilcilerin ve tüzel kişiliği olmayan teşekkülü idare edenlerin şahsi mal varlıklarından bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Bu Madde hükmü, yabancı şahıs veya kurumların Türkiye'deki mümessilleri hakkında da uygulanır.

Tüzel kişilerin tasfiye haline girmiş veya tasfiye edilmiş olmaları, kanunî temsilcilerin tasfiyeye giriş tarihinden önceki zamanlara ait sorumluluklarını kaldırmaz.

Temsilciler, teşekkülü idare edenler veya mümessiller, bu Madde gereğince ödedikleri tutarlar için asıl amme borçlusuna rücu edebilirler.

(Ek fıkra: 5766 - 4.6.2008 / m.4) Amme alacağının doğduğu ve ödenmesi gerektiği zamanlarda kanuni temsilci veya teşekkülü idare edenlerin farklı şahıslar olmaları halinde bu şahıslar, amme alacağının ödenmesinden müteselsilen sorumlu tutulur.

(Ek fıkra: 5766 - 4.6.2008 / m.4) Kanuni temsilcilerin sorumluluklarına dair 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda yer alan hükümler, bu maddede düzenlenen sorumluluğu ortadan kaldırmaz.

BİRLEŞME, DEVİR, BÖLÜNME VE ŞEKİL DEĞİŞTİRME HALLERİ

MADDE 36.- **(Değişik madde ve başlığı: 4684 - 20.6.2001 / m.24)** Bu Kanunun tatbiki bakımından;

- a) İki veya daha ziyade hükmi şahsın birleşmesi halinde yeni kurulan hükmi şahıs,
- b) Devir halinde devir alan hükmi şahıs,
- c) Bölünme halinde bölünen hükmi şahsın varlıklarını devralan hükmi şahıslar,
- d) Şekil değiştirme halinde yeni hükmi şahıs,

Birleşen, devir alınan, bölünen veya eski şekildeki hükmi şahıs ve şahısların yerine geçer.

YURT DIŞI ÇIKIŞ TAHDİDİ :

MADDE 36/A - (Ek: 5766 - 4.6.2008 / [m.5](#) - Yürürlük [m.27/d](#)) Devlete ait olup 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu kapsamına giren amme alacakları ile bunlara ait zam ve cezalarını ödeme emrinin tebliğ tarihini takip eden yedi gün içerisinde ödemeyen ya da bu Kanun hükümleri uyarınca hakkında bu alacaklar nedeniyle ihtiyati haciz kararı alınan amme borçlusunun yurt dışına çıkışı, alacaklı tahsil dairesinin talebi halinde ilgili makamlarca engellenir.

Yurt dışı çıkış tahdidi, yüzbin Yeni Türk Lirası ve üzerinde olan teminat altına alınmamış amme alacağı için uygulanır. Bakanlar Kurulu, bu tutarı on katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye ve yeniden kanuni tutarına getirmeye yetkilidir.

Amme alacağına karşılık teminat alınması, alacağın tecil edilmesi, borçlunun aciz halinin tespit edilmesi, yargı mercilerince amme alacağının takibinin durdurulmasına karar verilmesi veya takibin kanunen durdurulması gereken diğer hallerde yurt dışı çıkış tahdidi, alacaklı tahsil dairesinin talebi üzerine ilgili makamlarca kaldırılır.

Amme borçlusu hakkında uygulanan yurt dışı çıkış tahdidi, hastalık, iş bağlantısı gibi hallerde alacaklı tahsil dairesinin uygun görmesi ve bildirimi üzerine ilgili makamlar tarafından kaldırılır. Bu fıkra göre yurt dışı çıkış tahdidinin kaldırılmış olması yeniden tatbikine mani değildir.

Amme borçlusuyla birlikte amme alacağının ödenmesinden sorumlu olan ve bu Kanuna göre amme borçlusu sayılan kişiler hakkında da bu maddede yer alan esaslara göre yurt dışı çıkış tahdidi uygulanır.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ödeme

ÖDEME ZAMANI VE ÖNCE ÖDEME :

MADDE 37 - Amme alacakları hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödenir.

Hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş âmme alacakları Maliye Vekâletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödenir.

Bu ödeme müddetinin son günü âmme alacağının vadesi günüdür. Amme borçlusu isterse borcunu belli zamanlardan önce ödeyebilir.

TAKSİTLERİN ZAMANINDA ÖDENMEMESİ :

MADDE 38 - (...) (Madde 38, 22.7.1998 tarih ve 4369 sayılı Kanunun 82/2. maddesi ile 1.1.1999'dan geçerli olmak üzere yürürlükten kalkmıştır.)

ÖDEME YERİ :

MADDE 39 - Hususi kanunlarında ödeme yeri gösterilmemiş âmme alacakları, borçlunun ikametgahının bulunduğu yer tahsil dairesine ödenir.

Hususi kanunlarında ödeme yeri gösterilmiş olsun olmasın borçlunun alacaklı tahsil dairesindeki hesabı bildirmek şartıyla bu yerin belediye sınırları dışındaki tahsil dairelerine de ödeme yapılabilir. Bu fıkra gereğince yapılacak ödemeler tahsildarlara yapılamaz.

ÖDEME ŞEKLİ, MAKBUZ :

MADDE 40 - Ödeme, alacaklı tahsil dairesinin salâhiyetli ve mesul memurları tarafından verilecek makbuz karşılığı yapılır.

(Ek fıkra: 5035 - 25.12.2003 / [m.3](#) - Yürürlük [m.50 b](#)) Maliye Bakanlığı, ödemenin özel ödeme şekilleri kullanılmak suretiyle yapılması zorunluluğunu getirmeye yetkilidir. Bu yetki; tahsil daireleri, amme alacağının türü, ödeme zamanı ve bulunduğu safhalar itibarıyla topluca veya ayrı ayrı kullanılabilir.

Makbuz karşılığı yapılmıyan ödemelerle selahiyetli ve mesul memurlardan başkalarına yapılan ödemeler amme alacağına mahsup edilemez.

Amme alacaklarının tahsilinde kullanılan makbuzların şeklini ilgili amme idareleri tâyin eder.

Borçlular makbuzlarını âmme alacağının tahsil zamanaşımı müddeti sonuna kadar saklamaya ve salâhiyetli memurlarca istendiğinde göstermeye mecburdurlar.

Makbuzun borçluya posta ile gönderilmesi gerektiği hallerde posta masrafı alacaklı âmme idaresine aittir.

Hususi kanunlarındaki makbuz verilmesinden başka şekillerde yapılan tahsilata ait hükümler mahfuzdur.

HUSUSİ ÖDEME ŞEKİLLERİ :

MADDE 41 - Maliye Vekâletinin tâyin edeceği yerlerde, nev'ileri mezkûr Vekâletçe tespit edilecek âmme alacakları, bu Vekâletçe isimleri belirtilecek bankalar delâletiyle veya postaneler vasıta kılınmak suretiyle ödenebilir.

Maliye vekâleti bu Madde gereğince ödeme yapılmasını ihtiyar ettiği takdirde, ödemenin :

1. Çizgili çek kullanılmak suretiyle,
2. Mükellef hesabından aynı bankadaki ilgili vergi dairesi veya Merkez Bankası hesabına münakale suretiyle,
3. Vergi dairelerinin veya Merkez Bankasının hesabı bulunan bankalara bu daireler hesabına ödeme suretiyle ,
4. Postaneler vasıta kılınmak suretiyle,
5. **(Ek: 4962 - 30.7.2003 / [m.2 a](#))** Banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanılmak suretiyle,

yapılmasını düzenlemeye salâhiyetlidir.

(Değişik 3. fıkra: 3418 - 24.3.1988) Bankalarca tahsil edilen **(Ek ibare: 4962 - 30.7.2003 / m.2 b)** "veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanımı karşılığı olarak ödenmesi gereken" paraların T.C. Merkez Bankasına aktarılması süresi, tahsil edildikleri tarihten itibaren azamî 7, **(Ek ibare: 4962 - 30.7.2003 / m.2 b)** "kredi kartı ile yapılan ödemelerde, işlem tarihini takip eden günden itibaren azami 20," postaneler vasıta kılınmak suretiyle yapılan ödemelerde, yapılan ödemelerin ilgili vergi dairelerine intikal ettirilme süresi, ödemenin yapıldığı tarihten itibaren azami 10 gündür.

(Değişik 4. fıkra: 4962 - 30.7.2003 / m.2 c) Maliye Bakanlığı bu süreyi aşmamak üzere alacak türleri ve/veya bankalar itibarıyla farklı süreler tayin etmeye yetkilidir.

(Değişik 5. fıkra: 3418 - 24.3.1988) Bankalarca tahsil edilen **(Ek ibare: 4962 - 30.7.2003 / m.2 d)** "veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanımı karşılığı olarak ödenmesi gereken" paralar süresinde T.C. Merkez Bankasına aktarılmadığı, postaneler vasıtasıyla yapılan ödemeler süresinde vergi dairelerine intikal ettirilmediği takdirde, sözkonusu amme alacağı, tahsilatı yapan bu kuruluşlardan gecikme zammı tatbik edilmek suretiyle tahsil edilir.

(Değişik 6. fıkra: 3418 - 24.3.1988) Tahsilatı yapan **(Ek ibare: 4962 - 30.7.2003 / m.2 e)** "veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar kullanımından dolayı ödeme yapması gereken" banka şube müdürleri, tahsil edilen paraların belirlenen sürelerde T.C. Merkez Bankasına aktarılmasından, postane veya posta çek merkezi müdürleri ise postane vasıta kılınarak yapılan ödemelerin belirlenen sürelerde ilgili vergi dairelerine intikal ettirilmesinden sorumludurlar.

(...) **(Madde 41 in 24.3.1988 tarih ve 3418 sayılı Kanun ile değişik 7. (son) fıkrası, Anayasa Mahkemesinin 21.7.2004 tarih ve 25529 sayılı R.G.'de yayımlanan, 23.3.2004 gün ve E.2001/119 - K.2004/37 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.)**

(Ek fıkra: 4962 - 30.7.2003 / m.2 g) Bankalar amme alacaklarının kredi kartı ile ödenmesi sırasında amme borçlusundan komisyon alabilirler. Maliye Bakanlığı, kredi kartı kullanılmak suretiyle yapılacak ödemelerde komisyon ödenmemesi için amme alacağının vade tarihinden (bu tarih dahil) azami 20 gün öncesine kadar belirlenecek bir sürede ödeme yapılması şartını getirmeye, ödemelerin; komisyonsuz veya komisyon karşılığı yapılma şekillerinden birini veya her ikisini birlikte kullandırmaya yetkilidir.

ÇEKLE VEYA MÜNAKALE EMRİ İLE ÖDEMELERE AİT HUSUSİ HÜKÜMLER :

MADDE 42 - Çizgili çekle yapılan ödemeler Ticaret Kanunu hükümlerine tabidir, ancak :

1. Amme alacağının ödenmesi için düzenlenen çek ilgili vergi dairesi adına, emre muharrer olmadığı kaydı ile ve bir banka üzerine çekilir. Alacağın teşhisine yaramak ve Ticaret Kanununa aykırı olmamak üzere çek üzerine dercedilecek malûmatı tespit etmeye Maliye Vekâleti salâhiyetlidir,

2. **(Değişik ibare: 4962 - 30.7.2003 / m.17/B-a)** "Çek veya münakale emrinin veya banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar ile yapılan ödemenin" herhangi bir sebeple tediye edilmemesi halinde amme alacaklısının borçluya karşı rücu hakkı mahfuzdur.

2 numaralı fıkra gereğince muamele yapıldığı takdirde çek veya münakale emrinin kabul edilmemesi keyfiyeti tevsik ve bu durum münakale istiyene, keşideciye veya bunların temsilcilerine tebliğ edilerek kabul edilmeyen çek iade olunur.

ÇEKLERDE TANZİM TARİHİ :

MADDE 43 - (Değişik: 2975 - 31.1.1984) Çeklerde tahsil dairesine, postaya veya bankaya verildiği tarihle veya en çok bir gün evvelki tarihle tanzim edilmiş olmalıdır. Daha eski tarihli çekler kabul edilmez.

HUSUSİ ÖDEME ŞEKİLLERİNDE ÖDEME TARİHİ :

MADDE 44 - (Değişik 1. fıkra: 4108 - 25.5.1995) 41 inci maddeye göre yapılan ödemelerde çekin tahsil dairesine veya bankaya verildiği, (**Değişik ibare: 4962 - 30.7.2003 / [m.17/B-b](#)**) "paranın bankaya veya postaneye yatırıldığı, banka kartı, kredi kartı ve benzeri kartlar ile yapılan ödemelerde işlemin kartla yapıldığı," münakale emri üzerine paranın tahsil dairesi hesabına geçtiği gün ödeme yapılmış sayılır. (*)

() 25 Mayıs 1995 tarih ve 4108 sayılı Kanununun 40-f maddesi hükmü gereğince, yayım tarihi 2.6.1995'i izleyen 2. ayın başından geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.*

42'nci maddenin 2 numaralı fıkrası hükmü mahfuzdur.

VERGİ CÜZDANLARI :

MADDE 45 - (Değişik: 2975 - 31.1.1984) Vergi, resim gibi belli bir âmme alacağı ile devamlı surette mükellef tutulanlar adına tahakkuk ettirilen âmme alacakları ile bunlardan yapılan tahsilatı göstermek üzere vergi cüzdanları düzenlenir.

Vergi cüzdanlarının fiyatını, ihtiva edeceği bilgileri, cüzdan almaya dair şekil ve esasları, hangi vergiler hakkında uygulanacağını, kimlere verileceğini ve uygulama zamanını tespitinde Maliye Bakanlığı yetkilidir. Diğer âmme idareleri, alacaklarının mahiyetine uygun olarak bu cüzdanların şeklinde ve kullanış tarzında değişiklik yapabilirler. Vergi cüzdanı mükelleflere bedeli karşılığında verilir

Vergi cüzdanlarındaki her türlü bilgiler tahsil daireleri tarafından, tahsile dair kayıtlar ise tahsil daireleri, postaneler veya bankalar tarafından yazılır, imzalanır ve mühürlenir.

Tahsil daireleri, bankalar ve postaneler tarafından vergi cüzdanlarına yapılan kayıtlar damga vergisinden muaftır.

ÖDEMENİN İSPATI :

MADDE 46 - (Değişik 1. fıkra: 2975 - 31.1.1984) Amme alacağının ödendiği, salâhiyetli ve mesul memurlar tarafından verilen makbuzlar ile tahsil daireleri, bankalar veya postaneler tarafından vergi cüzdanlarına yazılarak, imzalanıp mühürlenilen tahsile ait kayıtlarla ispat olunabilir. 42'nci maddenin 2 numaralı fıkrası hükmü mahfuzdur.

ÖDEMENİN MAHSUP EDİLECEĞİ ALACAKLAR :

MADDE 47 - (Değişik: 4369 - 22.7.1998) Amme alacağına karşılık rızaen yapılan ödemeler sırasıyla; ödeme süresi başlamış henüz vadesi geçmemiş, içinde bulunan takvim yılı sonunda zaman aşımına uğrayacak, aynı tarihte zaman aşımına uğrayacak alacaklarda her birine orantılı olarak, vadesi önce gelen ve teminatsız veya az teminatlı olana mahsup edilir. Ödemenin, alacak aslı ile fer'ilerinin tamamını karşılamaması halinde mahsup alacağın asıl ve fer'ilerine orantılı olarak yapılır.

Amme alacağına karşılık cebren tahsil olunan paralar; önce parayı tahsil eden dairenin, artarsa aynı amme idaresinin takibe iştirak etmiş olan diğer alacaklı tahsil dairelerinin takip konusu alacak aslı ve fer'ilerine orantılı olarak mahsup edilir. (*)

() 22.7.1998 tarih ve 4369 sayılı Kanununun 86-c maddesi hükmü gereğince 1.1.1999 tarihinde yürürlüğe girer.*

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tecil, Tehir, Gecikme Zammı

TECİL:

MADDE 48 - (Değişik 1. fıkra: 3209 - 30.5.1985 / m.1) Amme borcunun vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut haczolunmuş malların paraya çevrilmesi âmme borçlusunu çok zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından yazı ile istenmiş ve teminat gösterilmiş olmak şartıyla, alacaklı âmme idaresince veya yetkili kılacağı makamlarca; **(Değişik ibare: 5766 - 4.6.2008 / m.6 - Yürürlük m.27/a)** "amme alacağı 36 ayı" geçmemek üzere ve faiz alınarak tecil olunabilir.

(Ek fıkra: 5766 - 4.6.2008 / m.6 - Yürürlük m.27/a) Şu kadar ki, amme borçlusunun alacaklı tahsil daireleri itibarıyla tecil edilen borçlarının toplamı ellibin Yeni Türk Lirasını (bu tutar dahil) aşmadığı takdirde teminat şartı aranılmaz. Bu tutarın üzerindeki amme alacaklarının tecilinde, gösterilmesi zorunlu teminat tutarı ellibin Yeni Türk Lirasını aşan kısmın yarısıdır. Bakanlar Kurulu; bu tutarı on katına kadar artırmaya, yarısına kadar indirmeye, yeniden kanuni tutarına getirmeye ve alacaklı amme idareleri itibarıyla bu hadler arasında farklı tutar belirlemeye yetkilidir.

(Ek 2. fıkra: 2975 - 31.1.1984 / m.6) Borcunun tecilini talep eden ancak, talepleri uygun görülmemekle reddedilen borçlular söz konusu borçlarını reddin tebliği tarihinden itibaren idarece 30 güne kadar verilebilecek ödeme süresi içinde ödedikleri takdirde bu amme alacağı ödendiği tarihe kadar faiz alınmak suretiyle tecil olunur.

Tecil salâhiyetini kullanacak ve bu salâhiyeti devredecek olanlar Devlete ait âmme alacaklarında ilgili vekiller, vilâyet hususi idarelerine ait âmme alacaklarında valiler, belediyelere ait âmme alacaklarında belediye reisleridir.

(Değişik 4. fıkra: 5766 - 4.6.2008 / m.6 - Yürürlük m.27/a) Haciz yapılmışsa mahcuz mal, değeri tutarınca teminat yerine geçer. Tecil edilen amme alacakları ile ilgili olarak daha önce tatbik edilen ve borcun tamamını karşılayacak değerde olan hacizler, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır ve buna isabet eden teminat iade edilir. Ancak, mahcuz malların değeri tecil edilen borç tutarından az, zorunlu teminat tutarından fazla olması halinde, tatbik edilen hacizler, tecil şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler neticesinde kalan tecilli borç tutarı mahcuz mal değerinin altına inmediği müddetçe kaldırılmaz. Tecilli borca karşılık alınan teminat ise, tecil

şartlarına uygun olarak yapılan ödemeler neticesinde kalan tecilli borç tutarının zorunlu teminat tutarının altına inmesi durumunda, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır.

(Değişik 5. fıkra: 5766 - 4.6.2008 / m.6 - Yürürlük m.27/a) Tecil salahiyetini kullanacak ve bu salahiyeti devredecek olan makamlar; tecil edilecek amme alacaklarını tür ve tutar olarak belirlemeye, amme borçlusunun faaliyetine devam edip etmediğini esas alarak tecil edilecek alacakları tespit etmeye, tecilde taksit zamanlarını ve diğer şartları tayin etmeye yetkilidir.

Tecil şartlarına riayet edilmemesi, değerini kaybeden teminatın veya mahcuz malların tamamlanmaması veya yerlerine başkalarının gösterilmemesi hallerinde amme alacağı muaccel olur.

(Ek fıkra: 4108 - 25.5.1995 / m.13) Tecil edilen amme alacağının gecikme zammı tatbik edilmeyen alacaklardan olması halinde, ödenen tecil faizleri iade veya mahsup edilmez.

İCRANIN KAZA MERCİLERİNCE TEHİRİ :

MADDE 49 - İdarece tecil edilmiş bir âmme alacağı hakkında kaza mercilerince icranın tehiri kararı verilmişse : Kaza mercilerinin tehir müddeti tecil müddetinden az olduğu takdirde; tecil olunan alacak icranın tehiri müddetinin sonundan tecil müddeti sonuna kadar olan müddet içinde ve kaza mercilerinin tehiri dolayısıyla zamanında ödenmemiş borç miktarıyla birlikte yeniden taksite bağlanarak alınır. Kaza mercilerinin tehir müddeti tecil müddetinden çok ise; evvelce yapılan tecil hükümsüzdür.

Takibatın kaza mercilerine tehiri **(Değişik ibare: 5766 - 4.6.2008 / m.7/a)** "kanuni" tecil müddetini aştığı takdirde tecil müddeti uzatılmaz.

ÖLÜM HALİNDE TAKİBİN GERİ BIRAKILMASI :

MADDE 50 - Karısı yahut kocası, kan ve sıhriyet itibariyle usul veya furuundan birisi ölen borçlu hakkındaki takip ölüm günü ile beraber üç gün için geri bırakılır.

Borçlunun ölümü halinde terekenin borçlarından dolayı ölüm günü ile beraber üç gün için takip geri bırakılır. Üç günün bitiminde terekenin borçları için takibata devam olunur.

Mirasçılar, mirası kabul veya ret etmemişlerse bu hususta Medenî Kanundaki muayyen müddetler geçinceye kadar takip geri bırakılır.

GECİKME ZAMMI, NİSPET VE HESABI

MADDE 51.- **(Değişik: 5035 - 25.12.2003 / m.4 - Yürürlük m.50 b)** Amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısmına vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı % 1,40 oranında gecikme zammı tatbik olunur. Ay kesirlerine isabet eden gecikme zammı günlük olarak hesap edilir. (*)

Gecikme zammı birmilyon liradan az olamaz.

Gecikme zammı; 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre uygulanan vergi ziyayı cezalarında bu madde uyarınca belirlenen oranda, mahkemeler tarafından verilen ve ceza mahiyetinde olan amme alacaklarında ise bu oranın yarısı ölçüsünde uygulanır. Bunların dışındaki ceza mahiyetinde olan amme alacaklarına gecikme zammı tatbik edilmez.

Bakanlar Kurulu, gecikme zammı oranlarını aylar itibarıyla topluca veya her ay için ayrı ayrı, yüzde onuna kadar indirmeye, gecikme zammı oranı ile gecikme zammı asgari tutarını iki katına kadar artırmaya, ayrıca gecikme zammı oranını aylar itibarıyla farklı olarak belirlemeye ve gecikme zammını bileşik faiz usulüyle aylık, üç aylık, altı aylık veya yıllık olarak hesaplatmaya yetkilidir.

() Bakanlar Kurulunun 12.10.2010 tarih ve 2010/965 sayılı Kararı ile maddedeki gecikme zammı, 19.10.2010 tarihinden geçerli olacak şekilde her ay için ayrı ayrı uygulanmak üzere % 1,40 olarak belirlenmiş ve metne işlenmiştir.*

GECİKME ZAMMINDA TATBİK MÜDDETİ VE DİĞER HÜKÜMLER

MADDE 52 - (Değişik: 2975 - 31.1.1984) Gecikme Zammının tatbik müddeti, âmme alacağının tecilinde tecilin yapıldığı, iflas halinde iflasın açıldığı, aciz halinde bu durumun sabit olduğu güne kadar olan müddettir. Gecikme zammının önceden borçluya bildirilmesi gerekmez . Aslın ödenmiş olması gecikme zammının takip ve tahsiline mani değildir.

KÖYLERDE GECİKME ZAMMI :

MADDE 53 - (Değişik 1. fıkra: 2347 - 26.11.1980) Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler hariç olmak üzere belediye sınırları dışındaki köylerde tahsildarlar tarafından tahsil olunan âmme alacakları ödeme süresi içinde ödenmediği takdirde bunlar için yalnız % 10 gecikme zammı uygulanır.

Ödeme müddeti geçmiş olmasına rağmen tahsildarların gidemediği köylerdeki borçlulara bu zam, tahsildarın ilk uğradığı zaman içinde borçlarını ödemedikleri takdirde tatbik olunur.

İKİNCİ KISIM

Amme Alacağının Cebren Tahsili

BİRİNCİ BÖLÜM

Cebren Tahsil ve Takip Esasları

CEBREN TAHSİL VE ŞEKİLLERİ :

MADDE 54 - Ödeme müddeti içinde ödenmeyen âmme alacağı tahsil dairesince cebren tahsil olunur. Cebren tahsil aşağıdaki şekillerden herhangi birinin tatbiki suretiyle yapılır :

1. Amme borçlusu tahsil dairesine teminat göstermişse, teminatın paraya çevrilmesi yahut kefilin takibi,
2. Amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi,
3. Gerekli şartlar bulunduğu takdirde borçlunun iflâsının istenmesi.

ÖDEME EMRİ :

MADDE 55 - Amme alacağını vâdesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur.

Ödeme emrinde borcun asıl ve ferilerinin mahiyet ve miktarları, nereye ödeneceği, müddetinde ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde borcun cebren tahsil ve borçlunun mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapis ile tazyik olunacağı, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde hapis ile cezalandırılacağı kayıtlı bulunur. Ayrıca, borçlunun 114"üncü maddedeki vazifeleri ve bu vazifeleri yerine getirmediği takdirde hakkında tatbik edilecek olan ceza bu ödeme emrinde kendisine bildirilir.

Belediye hududu dışındaki köylerde bulunan borçlulara ödeme emirleri muhtarlıkça tebliğ olunur. Ödeme emirlerinin muhtarlığa tevdi tarihinden itibaren 15 gün içinde tebligat yapılmadığı takdirde ödeme emirleri tebliğ edilmemiş olan borçluların isimleri ödeme emri hüküm ve mahiyetindeki bir "ödeme cetveline" alınarak borçlular borçlarını ödemeye ve mal bildiriminde bulunmaya çağırılırlar. Ödeme cetveli köy ihtiyar kurulu kapısına bir örneği de köyde herkesin görebileceği umumi bir mahalle 10 gün müddetle asılmak suretiyle tebliğ olunur ve cetvelin asıldığı köy muhtarlığınca münadi vasıtasıyla ilân olunur. Cetvel asılırken ve indirilirken keyfiyet muhtarlıkça zabıt varakasıyla tespit edilir. Cebren tahsil ve takip ödeme emrinin tebliği veya ödeme cetvelinin indirilmesi tarihinde başlamış olur.

Borcunu vâdesinde ödemeyenlere ait malları elinde bulunduran üçüncü şahıslardan bu malları 7 gün içinde bildirmeleri istenir.

TEMİNATLI ALACAKLARDA TAKİP :

MADDE 56 - Karşılığında teminat gösterilmiş bulunan âmme alacağı vâdesinde ödenmediği takdirde, borcun 7 gün içinde ödenmesi, aksi halde teminatın paraya çevrileceği veya diğer şekillerde cebren tahsile devam olunacağı borçluya bildirilir. 7 gün içinde borç ödenmediği takdirde teminat bu kanun hükümlerine göre paraya çevrilerek âmme alacağı tahsil edilir.

KEFİL VE YABANCI ŞAHIS VEYA KURUMLAR MÜMESSİLLERİNİ TAKİP :

MADDE 57 - Kefil ve yabancı şahıs veya kurumların mümessilleri bu Kanun hükümlerine göre ve aynen asıl borçluların tabi tutuldukları usullerle takip olunur.

ÖDEME EMRİNE İTİRAZ :

MADDE 58 - Kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahıs, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde itirazda bulunabilir. İtirazın şekli, incelenmesi ve itiraz incelemelerinin iadesi hususlarında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur.

Borcun bir kısmına itiraz eden borçlunun o kısmın cihet ve miktarını açıkça göstermesi lazımdır, aksi halde itiraz edilmemiş sayılır.

(...) (Madde 8'in 3. fıkrası, 28.1.2010 tarih ve 5951 sayılı Kanununun 1. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

İtiraz komisyonu bu itirazları en geç 7 gün içinde karara bağlamak mecburiyetindedir.

İtirazında tamamen veya kısmen haksız çıkan borçludan, hakkındaki itirazın reddolunduğu miktardaki âmme alacağı %10 zamla tahsil edilir.

İtiraz komisyonlarının bu konudaki kararları kesindir.

Borcun tamamına bu Madde gereğince vâkı itirazların tamamen veya kısmen reddi halinde, borçlu ret kararının kendisine tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde mal bildiriminde bulunmak mecburiyetindedir.

Borcun bir kısmına karşı bu Madde gereğince vâkı itirazlar mal bildiriminde bulunma müddetini uzatamaz.

MAL BİLDİRİMİ :

MADDE 59 - Mal bildirimini, borçlunun gerek kendisinde, gerekse üçüncü şahıslar elinde bulunan mal, alacak ve haklarından borcuna yetecek miktarın, nev'ini, mahiyetini, vasfını, değerini ve her türlü gelirlerini veya haczi kabil mal veya geliri bulunmadığını ve yaşayış tarzına göre geçim kaynaklarını ve buna nazaran borcunu ne suretle ödiyebileceğini yazı ile veya sözle tahsil dairesine bildirmesidir.

(Değişik 2. fıkra: 2347 - 26.11.1980) Köylerde mal bildirimini, Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler dışında kalan âmme borçları için köy muhtarlığına da yapılabilir.

Sözle bildirim halinde keyfiyet bir zabıtle tespit edilir. Her iki halde bildirim yapıldığına dair âmme borçlusuna pulsuz makbuz verilir.

MAL BİLDİRİMİNDE BULUNMIYANLAR :

MADDE 60 - (Değişik: 251 - 13.6.1963) Kendisine ödeme emri tebliğ edilen borçlu 7 günlük müddet içinde borcunu ödemediği ve mal bildiriminde de bulunmadığı takdirde mal bildiriminde bulununcaya kadar bir defaya mahsus olmak ve üç ayı geçmemek üzere hapisle tazyik olunur.

Hapisle tazyik kararı, ödeme emrinin tebliğini ve 7 günlük müddetin bitmesini müteakip tahsil dairesinin yazılı talebi üzerine icra tetkik mercii hakimi tarafından verilir.

Bu kararlar Cumhuriyet Savcılığınca derhal infaz olunur.

İcra tetkik mercii hâkimi tarafından verilen hapsen tazyit kararları her türlü harç ve resimden muaftır.

MAL EDİNME VE MAL ARTMALARI :

MADDE 61 - Mal bildiriminde, malı olmadığını gösteren veyahut borca yetecek kadar mal göstermemiş olan borçlu, sonradan edindiği malları ve gelirindeki artmaları, edinme ve artma tarihinden başlayarak 15 gün içinde tahsil dairesine bildirmeye mecburdur.

HACİZ :

MADDE 62 - Borçlunun, mal bildiriminde gösterilen veya tahsil dairesince tespit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki menkul malları ile gayrimenkullerinden, alacak ve haklarından amme alacağına yetecek miktarı tahsil dairesince haczolunur.

(Ek fıkra: 5228 - 16.7.2004 / [m.12](#)) Maliye Bakanlığı amme alacaklarının takibinde haczolunacak malların tespiti amacıyla yapılacak mal varlığı araştırmasının şekli, alanı ve

kapsamı ile araştırma yapılacak amme alacaklarının türü ve tutarını belirlemeye yetkilidir. Bu yetki alacaklı amme idaresi itibarıyla da kullanılabilir.

Borçlu tarafından başkasının olduğu beyan veya üçüncü şahıs tarafından ihtiyaten haciz veya istihkak iddia edilmiş bulunan malların haczi en sonraya bırakılır.

Ancak haczolunan gayrimenkul arttırmaya çıkarılmadan, borçlu, borcun itfasına yetecek menkul mal veya vadesi gelmiş sağlam alacak gösterirse gayrimenkul üzerinde haciz baki kalmak üzere gösterilen menkul veya alacak da haczolunur.

Şu kadar ki, bu suretle mahcuz kalan gayrimenkulün idare ve işletmesine ve hasılat ve menfaatlerine tahsil dairesi müdahale etmez.

Tahsil dairesi alacaklı amme idaresi ile borçlunun menfaatlerini mümkün olduğu kadar telif etmekle mükelleftir.

DİĞER HAKLARIN PARAYA ÇEVİRİLMESİ :

MADDE 63 - Tahsil dairesi, borçlunun haklarını tasfiye bakımından onun haiz olduğu bütün salahiyetleri kullanarak bir intifa hakkı veya taksim edilmemiş bir miras veya iştirak halinde tasarruf olunan bir mal hissesi gibi malların paraya çevrilebilir hale gelmesini genel hükümler dairesinde sağlar. Bu suretle paraya çevrilebilir hale gelen mallar hakkında da bu kanun hükümleri tatbik olunur.

HACİZ VARAKASI :

MADDE 64 - (Değişik 1. fıkra: 4108 - 25.5.1995) Haciz muameleleri, tahsil dairelerince düzenlenen ve alacaklı amme idaresinin, mahallî en büyük memuru veya tevkil edeceği memur tarafından tasdik edilen haciz varakalarına dayanılarak yapılır.

Bu varakaların şekli ve ihtiva edeceği bilgiler Maliye Vekaletince belirtilir.

KÖYLERDE HACİZ :

MADDE 65 - Köylerde ve Köy Kanunu tatbik edilen bucaklarda menkul mal haczi haciz varakası üzerine köy ihtiyar kurullarınca yapılır.

(Değişik 2. fıkra: 2347 - 26.11.1980) Bu yerlerde gerek görülen hallerde Maliye Bakanlığınca tespit ve ilan edilecek vergiler için muhtarın veya ihtiyar kurulu üyelerinden birinin huzuriyle tahsil dairesine menkul mal haczi yaptırmaya o mahallin en büyük mal memuru yetkilidir.

BORÇLU ELİNDE HACZEDİLEN MALLARA KARŞI İSTİHKAK İDDİALARI :

MADDE 66 - Borçlu, elinde bulunan bir malı üçüncü şahsın mülkü veya rehni olarak gösterdiği yahut üçüncü bir şahıs tarafından o mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı iddia edildiği takdirde, haczi yapan memur bunu haciz zaptına geçirir. Keyfiyet, iddia borçlu tarafından yapılmışsa üçüncü şahsa, üçüncü şahıs tarafından yapılmışsa borçluya bildirilir.

Tahsil dairesi, haciz zaptını aldığı tarihten itibaren 7 gün içinde iddiayı reddetmediği takdirde istihkak iddiasını kabul etmiş sayılır. Üçüncü şahıs, tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde itiraz etmediği takdirde istihkak iddiası dinlenmez.

İstihkak iddiası tahsil dairesince kabul edilmez veya borçlu tarafından istihkak iddiasına itiraz edilirse, 7 gün içinde mahkemeye müracaat etmesi lüzumu tahsil dairesince üçüncü şahsa bildirilir. Müddetinde dâva açılmadığı takdirde istihkak iddiasından vazgeçilmiş sayılır.

ÜÇÜNCÜ ŞAHIS ELİNDE HACZEDİLEN MALLARA KARŞI İSTİHKAK İDDİALARI :

MADDE 67 - Hacedilen mal borçlunun elinde olmayıp da, o mal üzerinde mülkiyet veya rehin hakkı iddia eden üçüncü bir şahıs elinde ise keyfiyet, haczi yapan memur tarafından haciz zaptına geçirilir. Malın borçluya ait olduğu iddiasında bulunan tahsil dairesi keyfiyeti alacaklı âmme idaresine bildirir. Alacaklı âmme idaresi bildirme tarihinden itibaren 15 gün içinde dâva açmadığı takdirde istihkak iddiası kabul edilmiş sayılır.

Borçlu ile birlikte ikamet etmekte olan şahıslar tarafından istihkak iddiasında bulunulduğu takdirde mal borçlunun elinde sayılır.

İSTİHKAK İDDİALARI İLE İLGİLİ DİĞER HÜKÜMLER :

MADDE 68 - İstihkak dâvalarına bakmaya haczi yapan tahsil dairesinin bulunduğu mahal mahkemesi salâhiyetlidir. İstihkak dâvaları diğer işlere takdimen görülür. Davacı takibin tehirini istediği takdirde kendisinde mevcut delillerin mahiyetine göre ve muhtemel zarara karşı kâfi teminat alınmak suretiyle takibin tehirine mahkemece karar verilebilir.

İstihkak dâvası üzerine takibin tehirine karar verilir ve neticede dava reddolunursa, dâva mevzuunu teşkil eden mahcuz malın değerinin %10'u tutarında tazminat hükmolunur.

AMME İDARELERİ ARASINDA HACZE İŞTİRAK :

MADDE 69 - Her âmme idaresi, diğer bir âmme idaresi tarafından yapılan hacizlere, âmme alacağı bu haciz tarihinden önce tahakkuk etmiş olmak şartıyla, hacedilen mallardan herhangi biri paraya çevrilinceye kadar iştirak edebilir.

Hacze iştirak halinde, hacizli malın bedelinden ilk önce haczi yapan dairenin alacağı tahsil olunur. Artanı hacze iştirak tarihi sırası ile, alacaklarına mahsup edilmek üzere, hacze iştirak eden dairelere ödenir.

HACZEDİLEMİYECEK MALLAR :

MADDE 70 - Aşağıda gösterilen mallar hacedilemez :

1. (Değişik: 3986 - 4.5.1994) 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri, kamu iktisadi kuruluşları, bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları, iştirakleri ve mahalli idarelerin malları hariç olmak üzere Devlet malları ile hususi kanunlarında haczi caiz olmadığı gösterilen mallar.

2. Borçlunun şahsı ve mesleği için gerekli elbise ve eşyası ile, borçlu ve ailesine gerekli olan yatak takımları ve ibadete mahsus kitap ve eşyası,

3. Vazgeçilmesi kabil olmıyan mutfak takımı ve pek lüzumlu ev eşyası,

4. Borçlu çiftçi ise kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan arazi ve çift hayvanları ve taşıtları ve diğer teferruat ve tarım aletleri; çiftçi değilse sanat ve mesleği için gerekli olan alet ve

edevatı ve kitapları; arabacı, kayıkçı, hamal gibi küçük taşıt sahiplerinin ancak geçimlerini sağlıyan taşıt vasıtaları,

5. Borçlu veya ailesinin geçimleri için gerekli ise, borçlunun tercih edeceği bir süt veren mandası veya ineği veyahut üç keçi veya koyunu ve bunların üç aylık yem ve yataklıkları,

6. Borçlu ve ailesinin iki aylık yiyecek ve yakacakları ile;

a) Borçlu çiftçi ise ayrıca gelecek mahsul için gerekli olan tohumluğu,

b) Borçlu bağ, bahçe veya meyve ve sebze yetiştiricisi ise kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan bağ, bahçe ve bu işler için gerekli bulunan alât ve edevatı, malzemesi ve fide ve tohumluğu,

c) Geçimi hayvan yetiştirmeye münhasır olan borçlunun kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan miktarda hayvan ile bu hayvanların üç aylık yem ve yataklıkları,

7. Memleketin ordu ve zabıta hizmetlerinde malûl olanlara bağlanan emekli aylıkları ile, bu kabil kimselerin dul ve yetimlerine bağlanan aylıklar ve ordunun hava ve denizaltı mensuplarına verilen uçuş ve dalış ikramiyeleri,

8. Bir yardım sandığı veya derneği tarafından hastalık, zaruret ve ölüm gibi hallerde bağlanan aylıklar,

9. Vücut ve sağlık üzerine ika edilen zararlar için tazminat olarak zarar görenin kendisi veya ailesine toptan veya irat şeklinde verilen veya verilmesi gereken paralar,

10. Askerlik mâlûllerine, şehit yetimlerine verilen harb mâlûllüğü zammı ile, 1485 sayılı kanun gereğince verilen tekel beyiyeleri,

11. Borçlunun haline münasip evi "ancak evin değeri fazla ise bedelinden haline münasip bir yer alınabilecek miktarı borçluya bırakılmak üzere haczedilerek satılabilir",

12. (Değişik: 2347 - 26.11.1980) Harcırah Kanununa göre yapılan ödemeler,

13. (Ek: 2347 - 26.11.1980) 2022 sayılı kanun uyarınca bağlanan aylıklar.

KISMEN HACZEDİLEBİLEN GELİRLER :

MADDE 71 - (Değişik: 2347 - 26.11.1980) Aylıklar, ödenekler, her çeşit ücretler, intifa hakları ve hasılatı, ilama bağlı olmayan nafakalar, emeklilik aylıkları, sigorta ve emeklilik sandıkları tarafından bağlanan gelirler kısmen haczolunabilir. Ancak haczolunacak miktar bunların üçte birinden çok, dörtte birinden az olamaz. Asgari ücreti aşmayan aylık gelirlerin onda birinden fazlası haczolunamaz

YETİŞMEMİŞ MAHSULLERİN HACZİ :

MADDE 72 - Yetişmemiş her nev'i toprak ve ağaç mahsulleri, yetişmeleri zamanından geriye doğru iki ay içinde haczolunabilir. Bu suretle haczedilmiş olan mahsullerin borçlu tarafından başkasına devri, haczi yapan tahsil dairesine karşı hükümsüz olup takibatın devamına engel olmaz.

Bu hüküm alacağı gayrimenkul rehni ile sağlanmış olan alacaklının, mütemmim cüz'ü olarak gayrimenkulün yetişmemiş mahsulleri üzerinde haiz olduğu hakkı kaldırmaz. Şu kadar ki, alacaklı rehnin paraya çevrilmesi için mahsullerin yetişmesinden önce takip isteğinde bulunmuş olmalıdır.

HACZİN NETİCELERİ :

MADDE 73 - Borçlu alacaklı âmme idaresinin muvafakatini almaksızın hacizli mallarda tasarrufta bulunamaz. Haczi koyan tahsil dairesi buna aykırı hareketin cezayı mucip olduğunu borçluya ihtar eder.

Haczedilmiş olan mal üzerinde üçüncü şahsın zilyetlik hükümlerine istinaden hüsniyetle elde ettiği haklar mahfuzdur.

Hüsniyet kaidelerine aykırı olarak hacizli mal üzerinde üçüncü şahsın elde ettiği hakların, alacaklının haczi ile o mala taallük eden hakların ihlâl ettiği nispette butlanına mahkemece hükmolunur.

PARAYA ÇEVİRME :

MADDE 74 - Haczedilen her türlü mallar satılarak paraya çevrilir.

Satıştan elde edilen bedelden, takip masrafları ve takip edilen amme alacağı düşüldükten sonra geriye kalan kısım borçlunun ödeme zamanı gelmiş veya muacceliyet kesbetmiş borçlarına mahsup edilir ve artanı, hacze iştirak etmiş başka daire yoksa borçluya verilir, hacze iştirak etmiş başka daire varsa, artan kısımdan evvelâ bu dairelerin alacakları ayrıldıktan sonra, bakiyesi borçluya verilir.

Satıştan elde edilecek bedelin âmme alacağından önce ödenmesi gereken borçlarla, takip giderlerini geçmiyeceği kesin olarak biliniyorsa, hacizli malın satışını tahsil dairesi tehir edebilir. Şu kadar ki, alacağı âmme idaresi alacağından önce gelenlerin takip hakları mahfuzdur.

ACİZ HALİ :

MADDE 75 - Yapılan takip sonunda, borçlunun haczi caiz malı olmadığı veya bulunan malların satış bedeli borcunu karşılamadığı takdirde borçlu aciz halinde sayılır.

Yapılan takip safhalariyle bakiye borç miktarı bir aciz fişinde gösterilerek aciz hali tespit olunur.

ACZİN NETİCELERİ :

MADDE 76 - Aciz halindeki borçlu hakkında teminat ve faiz aranmadan 48'inci Madde hükmü tatbik olunabilir.

Alacaklı tahsil dairesi aciz halindeki borçlunun malî durumunu zamanaşımı süresi içinde devamlı olarak takip eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Menkul Malların Haczi ve Satışı

MENKUL MALLARIN HACZİ :

MADDE 77 - Her türlü menkul mallar cins ve nev'ileri, vasıfları, alametleri, sayı ve miktarları ve tahmin edilen değerleri haciz zaptında tespit edilmek suretiyle haczolunur.

(Ek fıkra : 5904 - 16.6.2009 / [m.24](#) / Yürürlük / [m.40](#)) Resmi sicile kayıtlı olan menkul malların haczi, sicillerine işlenmek üzere sicilin tutulduğu daireye tebliğ edilmek suretiyle de yapılır. Tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri, alacaklı tahsil dairelerince ya da alacaklı amme idaresi vasıtasıyla, posta yerine elektronik ortamda tebliğ edilebilir ve bu tebligata elektronik ortamda cevap verilebilir. Elektronik ortamda yapılacak tebliğe ve cevapların elektronik ortamda verilebilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

HACİZ SIRASINDA BULUNACAKLAR VE HACİZ ZAPTI :

MADDE 78 - Haciz sırasında borçlu veya zilyed veya bunların; vekilleri, işçi, müstahdem veya aileleri efradından birisi kendilerini temsilen bulunur. Bunlar haciz yerinde bulunmaz veya o sırada bulundurulmaları sağlanamazsa gıyapta haciz yapılır. Gıyapta yapılan hacizlerde zabıta memuru veya muhtar veya ihtiyar kurulu üyelerinden biri veya borçlunun veya zilyedin komşularından iki kişi hazır bulundurulur.

Tanzim edilen haciz zaptında, hacze esas olan haciz varakasının tarih ve numarası, haczin yapıldığı yer, gün ve saat, haczedilen malların neler olduğu, tahmin edilen değerleri,haciz sırasında bulunan kimseler, varsa üçüncü şahısların iddiaları vesair lüzumlu hususlar belirtilir, hazır bulunanlarca imzalanarak haciz işi tamamlanır.

Gıyapta yapılan hacizlerde zaptın bir örneği borçlu veya zilyede derhal tebliğ olunur.

Güneş battıktan doğuncaya kadar ve tatil günlerinde haciz yapılamaz. Tatil günlerinde veya geceleri çalışılan yerlerde yapılacak hasılat haczi ile borçlunun mal kaçırdığının anlaşıldığı haller bu hükümden müstesnadır.

ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARDAKİ MENKUL MALLARIN, ALACAK VE HAKLARIN HACZİ :

MADDE 79- **(Değişik: 5479 - 30.3.2006 / [m.5](#))** Hamiline yazılı olmayan veya cirosu kabil senede dayanmayan alacaklar ile maaş, ücret, kira vesaire gibi her türlü hakların ve fiilen tutanak düzenlemek suretiyle haczi kabil olmayan üçüncü şahıslardaki menkul malların haczi, borçlu veya zilyed olan veyahut alacak ve hakları ödemesi gereken gerçek ve tüzel kişilere, kurumlara haciz keyfiyetinin tebliği suretiyle yapılır. Tahsil dairesi tarafından tebliğ edilecek haciz bildirisi ile; bundan böyle borcunu ancak tahsil dairesine ödeyebileceği ve amme borçlusuna yapılacak ödemenin geçerli olmayacağı veya elinde bulundurduğu menkul malı ancak tahsil dairesine teslim edebileceği ve malın amme borçlusuna verilmemesi gerektiği, aksi takdirde amme borçlusuna yapılan ödemeler ile malın bedelini tahsil dairesine ödemek zorunda kalacağı ve bu maddenin üç, dört ve beşinci fıkra hükümleri üçüncü şahsa bildirilir. Tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri, alacaklı tahsil dairelerince ya da alacaklı amme idaresi vasıtasıyla, posta yerine elektronik ortamda tebliğ edilebilir ve bu tebligatlara elektronik ortamda cevap verilebilir. Elektronik ortamda yapılacak tebliğe ve cevapların elektronik ortamda verilebilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri; amme borçlusunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bankaların şubelerine doğrudan veya mahallindeki tahsil dairesi aracılığı ile tebliğ

edileceği gibi Maliye Bakanlığınca belirlenecek tutarın üzerindeki alacaklar için doğrudan bankaların genel m¼d¼rl¼klerine de tebliğ edilebilir. Haciz bildirisi bankanın genel m¼d¼rl¼đ¼ne de tebliğ edilmiş ise t¼m şubelerini kapsayacak şekilde beyanda bulunma y¼k¼ml¼l¼đ¼ bankanın genel m¼d¼rl¼đ¼ne aittir.

Haciz bildirisi tebliğ edilen ¼ç¼nc¼ şahıs; borcu olmadığı veya malın yedinde bulunmadığı veya haczin tebliğinden ¼nce borcun ¼dendiđi veya malın t¼ketildiđi ya da kusuru olmaksızın telef olduğu veya alacak borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğu gibi bir iddiada ise durumu, haciz bildirisinin kendisine tebliğinden itibaren yedi g¼n içinde tahsil dairesine yazılı olarak bildirmek zorundadır. ¼ç¼nc¼ şahsın s¼resinde itiraz etmemesi halinde, mal elinde ve borç zimmetinde sayılır ve hakkında bu Kanun h¼k¼mleri tatbik olunur.

Herhangi bir nedenle itiraz s¼resinin geçirilmesi halinde ¼ç¼nc¼ şahıs, haciz bildirisinin tebliğinden itibaren bir yıl içinde genel mahkemelerde menfi tespit davası açmak ve haciz bildirisinin tebliğ edildiği tarih itibarıyla amme borçlusuna borçlu olmadığını veya malın elinde bulunmadığını ispat etmek zorundadır. Menfi tespit davası açılması halinde mahkemece bu Kanunun 10 uncu maddesinde sayılan t¼rden teminat karşılığında takip işlemlerinin durdurulmasına karar verilebilir. Teminat, alacaklı tahsil dairesine verilir ve haciz varakasına dayanılarak haczedilir. Taraflar arasında teminata ilişkin olarak çıkan anlaşmazlıklar, takip işlemlerinin durdurulması hakkında kararı veren mahkeme tarafından öz¼mlenir. Davasında haksız çıkan ¼ç¼nc¼ şahıs aleyhine, haksız çıktığı tutarın %10'u tutarında ayrıca inkar tazminatına h¼kmedilir.

Bu Kanun uyarınca kendisine tebliğ edilen ¼deme emrine karşı dava açıp itirazında kısmen veya tamamen haksız çıkan ¼ç¼nc¼ şahıs hakkında, menfi tespit davasının lehine sonuçlanması veya asıl amme borçlusunun takip konusu amme alacağını tamamen ¼demiř olması halinde, bu Kanunun 58 inci maddesinin beşinci fıkrası h¼km¼ uygulanmaz.

¼ç¼nc¼ şahıs, haciz bildirisi üzerine yedi g¼n içinde alacaklı tahsil dairesine itiraz ettiği takdirde, alacaklı amme idaresi bir yıl içinde, ¼ç¼nc¼ şahsın yaptığı itirazın aksini genel mahkemelerde açacağı davada ispat ederek, ¼ç¼nc¼ şahsın İcra ve İflas Kanununun 338 inci maddesinin birinci fıkrasına g¼re cezalandırılmasını ve borçlu bulunduğu tutarın ¼denmesine h¼kmedilmesini isteyebilir.

Menkul malların aynen teslimi m¼mk¼n olmadığı takdirde değeri ¼denir. ¼ç¼nc¼ şahısların genel h¼k¼mler gereğince asıl borçluya r¼cu hakları saklıdır.

ZOR KULLANMA :

MADDE 80 - Haciz tatbikinde istendiği takdirde, kilitli ve kapalı mahallerin açılması ve her t¼rl¼ eşyanın g¼sterilmesi mecburidir.

Gerekirse bu yerler zorla açtırılır, kilit ve her t¼rl¼ tertipler kırılabilir. Haczolunan malların zorla alınmasında hal ve durumun gerektirdiği her t¼rl¼ zora başvurulabilir.

Borçlunun ¼zerinde haczi kabil kıymetli mallar bulunduğu ve kendisi bunların rızasıyla teslim etmediği veya ¼zerinde sakladığı takdirde şahsına karşı da zor kullanılır.

HACİZDE DEĞERLEME :

MADDE 81 - Haczedilen mallara haczi yapan memur tarafından değer biçilir, borçlunun müracaatı üzerine veya tahsil dairesince lüzum görüldüğü takdirde yeniden bilirkişiye değer biçilir.

HACZEDİLEN MENKUL MALLARIN KORUNMASI :

MADDE 82 - Haczedilen para, kıymetli maden, mücevher, ticari senet, hisse senedi ve tahvil gibi menkul mallar kaybolmalarını ve değiştirilmelerini önliyecek tedbirler alınarak tahsil dairelerince muhafaza olunur.

Sair menkul mallar uygun bir yerde muhafaza altına alınır veya güvenilir bir şahsa veyahut güvenilir bir şahsın kefaleti altında borçlunun veya zilyedin kendisinde bırakılır.

MENKUL MALLARI KORUYACAK OLANLARIN MECBURİYET VE MESULİYETLERİ :

MADDE 83 - Borçlular, zilyedler, güvenilir şahıslar 82'nci Madde gereğince kendilerine bırakılan malları, alacaklı âmme idarelerince yapılacak ilk talep üzerine derhal ve kendilerine teslim edildiği zamandaki durumları ile geri vermek mecburiyetindedirler.

Bu mecburiyeti yerine getirmeyenler, haklarında yapılacak ceza takibinden başka, bu malların kendilerine atfolunamayacak bir sebepten dolayı telef veya zayi olduğunu ispat edemedikleri takdirde, geri verilmeyen malların değerleri tutarınca borçlu sayılıp bu kanunun hükümleri gereğince takip olunurlar.

MENKUL MALLARIN SATIŞI :

MADDE 84 - Menkul mallar tahsil dairelerince, köylerde ihtiyar kurullarınca haciz yapıldığı tarihin üçüncü gününden itibaren üç ay içinde satışa çıkarılır.

Bozulma, çürüme ve benzeri sebeplerle muhafazasına imkân olmıyan veyahut beklediği takdirde mühim bir değer düşüklüğüne uğraması muhtemel bulunan malların paraya çevrilmesine derhal başlanabilir.

SATIŞ ŞEKLİ, ARTIRMA VE İLAN :

MADDE 85 - (Değişik 1. fıkra: 4369 - 22.7.1998) Menkul mallar, tahsil dairelerinin satış mahallinde açık artırma ve peşin para ile satılır. Tahsil dairesince uygun görülmesi halinde, artırma malın mahallinde de yapılabilir. Açık artırma ile satışa çıkarılan mal, artırma sonunda üç defa yüksek sesle duyurulduktan sonra en çok artırana ihale edilir. Bozulma, çürüme ve benzeri sebeplerle korunması mümkün olmayan ya da beklediği zaman önemli bir değer düşüklüğüne uğrayacağı anlaşılan mallar en uygun yerde pazarlıkla, borsası bulunan mallar ilgili borsada satılabilir. İlk artırmada satılamayan malların ikinci artırması bir başka il veya ilçede yapılabilir.

Gerekli hallerde artırmanın yapılacağı yer, gün ve saat, satılacak malların nevi ve evsafı önceden ilan olunur.

İlanın şekli, artırmanın tarzı, yeri ve günü alacaklı âmme idaresinin ve borçlunun menfaatine en uygun gelen şekil gözönünde tutularak alacaklı âmme idaresince tespit olunur.

Satılan mal, bedeli alınmadan teslim edilmez. Tahsil dairesi mal bedelinin ihale gününü takip eden günden itibaren üç gün içinde ödenmesi için mühlet verebilir.

Bir kısım malların satışı ile âmme alacağı karşılandığı takdirde geriye kalan malların satışından vazgeçilir ve bunlar üzerindeki haciz kaldırılır

MÜŞTERİNİN MALİ ALMAKTAN VAZGEÇMESİ :

MADDE 86 - Müşteri malı almaktan vazgeçer veya verilen mühlet içinde bedelin tamamını vermezse mal ikinci defa artırmaya çıkarılır ve en çok artırana ihale olunur. Mal birinci defa kendisine ihale olunan kimseden, iki ihale arasındaki fark ve diğer zararlar ve % 5 faiz veya ikinci ihalede talip çıkmaması sebebiyle ihale yapılmadığı takdirde birinci ihale bedeli ve diğer zararlar ve % 5 faiz, ayrıca bir hüküm alınmasına hacet kalmaksızın bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilir ve o mal için idarece yapılan her nevi masraflar alınmak suretiyle mal kendisine terk olunur. Mal bedeli ihale yapılan şahıstan tahsil edilemediği müddetçe asıl borçlunun borçlu sıfatı devam eder.

SATILAMIYAN MENKUL MALLAR :

MADDE 87 - Haczedilen menkul mallara verilen bedel 81'inci maddede tespit olunan değer % 75'inden aşağı olursa veya hiç alıcı çıkmazsa, ilk artırma tarihinden başlayarak 15 gün içinde uygun görülen zamanlarda bu mallar tekrar satışa çıkarılır. Bu ikinci artırmada verilen bedel ne olursa olsun satış yapılır. Menkul mallar yerinde veya başka yere götürüldüğü halde yine satılmaz veya taşıma giderlerinin çokluğu yüzünden başka yere götürülmesi uygun görülmezse yukarıdaki 15 günlük sürenin bitmesinden itibaren 6 ay içinde pazarlıkla satılır. Bu suretle de satılmadığı takdirde haczedilen mallar borçluya geri verilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Gayrimenkul Malların Haczi ve Satışı

GAYRİMENKUL MALLARIN, GEMİLERİN HACZİ :

MADDE 88 - Her türlü gayrimenkul malların, gemilerin haczi sicillerine işlenmek üzere haciz keyfiyetinin tapuya veya gemi sicillerinin tutulduğu daireye tebliğ edilmesi suretiyle yapılır. **(Ek cümleler : 5904 - 16.6.2009 / m.25 / Yürürlük / m.40)** “Tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri, alacaklı tahsil dairelerince ya da alacaklı amme idaresi vasıtasıyla, posta yerine elektronik ortamda tebliğ edilebilir ve bu tebligatlara elektronik ortamda cevap verilebilir. Elektronik ortamda yapılacak tebliğe ve cevapların elektronik ortamda verilebilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

Gayrimenkul haczi bunların hasılat ve menfaatlerine de şâmindir. Ancak borçlunun başkaca bir geliri yoksa kendisinin ve ailesinin geçimleri için kâfi miktarda mahsulden veya satıldıkça bedelinden münasip miktarı borçluya bırakılır.

Alacaklı tahsil dairesi, haczedilen gayrimenkul ve gemilerin idaresi ve işletilmesi, menfaat ve hasılatın toplanması için gereken tedbirleri alır.

HACZİN REHİNLİ ALACAKLILARA BİLDİRİLMESİ :

MADDE 89 - Gayrimenkul haczinde, gayrimenkul kendilerine rehnedilmiş olan alacaklılara tapu dairesince hacizden haber verilir.

SATIŞ VE SATIŞ KOMİSYONLARI :

MADDE 90 - Gayrimenkuller, satış komisyonlarınca açık artırma ile satılır. Satış komisyonu, il ve ilçelerde en büyük mal memurunun veya tevkil edeceği zatın reisliği altında belediye meclisi tarafından kendi azası arasından seçilmiş bir zat ile alacaklı amme idaresinin salâhiyetli bir memurundan ve **(Değişik ibare: 5615 - 28.3.2007 / m.21)** "gayrimenkulün bulunduğu yer tapu sicil muhafızı veya tevkil edeceği zattan teşekkül eder."

GAYRİMENKULLER DEĞER BİÇME :

MADDE 91 - Satışa çıkarılacak gayrimenkullere bilirkişinin mütâlaası alınmak suretiyle satış komisyonu tarafından rayiç değer biçilir.

GAYRİMENKULLERİN SATIŞ ŞARTNAMESİ :

MADDE 92 - Tahsil dairesi, satılacak gayrimenkul için aşağıdaki kayıtları ihtiva eden bir şartname tanzim eder :

1. Gayrimenkul malikinin adı, soyadı ve adresi,
2. Gayrimenkulün bulunduğu mahalle, sokak ve kapı numarası, durumu ve hususi vasıfları,
3. Gayrimenkulün artırmaya esas olarak biçilen rayiç değeri,
4. % 7,5 nispetindeki teminat tutarı,
5. Gayrimenkul üzerindeki henüz vâdesi gelmemiş rehinler hakkında gerekli bilgilerle, satışın, gayrimenkul üzerindeki irtifak hakları, gayrimenkul mükellefiyetleri, ipotekler, ipotekli borç senetleri, irat senetleriyle birlikte yapılacağı,
6. Gayrimenkulün rehni suretiyle sağlanmış muaccel borçlar varsa bunların müşteriye devredilmeyip satış bedelinden tercihan ödeneceği,
7. Ne gibi giderlerin alıcıya ait olacağı.

GAYRİMENKUL SATIŞINDA İLAN :

MADDE 93 - Alacaklı tahsil dairesi gayrimenkul satışını, artırma tarihinden en az 15 gün önce başlamak şartıyla ilân eder. İlânların yer, müddet ve şekillerine ait umumi esaslar Maliye Vekâletince tâyin olunur.

İlânda, satışın yapılacağı yer, gün, saat ve satılacak gayrimenkulün durumu ile vasıfları gösterilir.

İlânın birer örneği borçluya, vekil veya mümessiline ve gayrimenkulün tapu sicilinde hakkı kayıtlı bulunanlardan adresi belli olanlara tebliğ olunur.

GAYRİMENKUL MALLARDA ARTIRMA VE İHALE :

MADDE 94 - Artırmaya iştirak edeceklerden gayrimenkule biçilmiş rayiç değerinin % 7,5'u nispetinde 10'uncu maddenin 1 ilâ 4 üncü bentlerinde yazılı teminat alınır.

Gayrimenkul artırma sonunda, üç defa bağrıldıktan sonra en çok artırana ihale olunur. Şu kadar ki, artırma bedeli gayrimenkul için biçilmiş olan değerinin % 75'ini bulmak lâzımdır. Şayet amme

alacağına rüçhan olan diğer alacaklar bu gayrimenkul ile temin edilmiş ise, artırma bedelinin, bu suretle rüçhanı olan alacakların tutarından fazlaya çıkması ve yapılmış ve yapılacak masrafları da karşılaması şarttır.

Gayrimenkulün rehni suretiyle sağlanmış muaccel borçlar alıcıya devredilmez, satış bedelinden ödenir.

Haczedilen gayrimenkullerin ayrılması mümkün olup da bir kısmının bedeli âmme alacağını karşılamaya yettiği takdirde, borçlu yazı ile istemedikçe artan kısım satılmaz. Gerekirse tapu dairesine satılacak kısım tefrik ettirilir.

İhale kararının bir örneği borçluya veya vekil veya mümessiline ve gayrimenkulün tapu sicilinde hakkı kayıtlı bulunanlardan adresi belli olanlara tebliğ olunur.

ARTIRMANIN UZATILMASI :

MADDE 95 - Artırmada yukarıdaki maddede yazılı miktar elde edilmemiş ise, en çok artıranın taahhüdü baki kalmak şartıyla artırma 7 gün daha uzatılır. 7'nci günü aynı saatte gayrimenkul en çok artırana ihale edilir. Evvelce yapılan ilanda bu hususlar belirtilir. Şu kadar ki, rüçhanlı alacaklı bulunduğu takdirde ihale bedelinin rüçhanlı alacakla birlikte masrafları da aşması şarttır, aşmazsa satış yapılamaz.

İHALENİN YAPILAMAMASI :

MADDE 96 - Artırmalarda istekli çıkmadığı veya teklif edilen bedel 95'inci maddede yazılı olduğu üzere rüçhanlı alacakla, masrafları aşmadığı takdirde âmme idaresince teferruğ edilinceye kadar gayrimenkul üzerindeki haciz devam eder.

Bu müddette tahsil dairesine herhangi bir istekli müracaat ettiği takdirde, bu müracaat alacaklı âmme idaresince uygun görülme şartıyla, satış için 7 günlük bir ilân yapılarak gayrimenkul 95'inci Madde hükümleri dairesinde en çok artırana ihale olunur. Gayrimenkul teferruğ edilinceye kadar bir istekli çıkmadığı takdirde tahsil dairesi mahcuz malı uygun gördüğü zamanlarda satışa çıkarabilir. Bu takdirde satış ve ilân hakkında yukarıdaki hükümler ve ihale için de 95'inci Madde hükümleri tatbik olunur.

GAYRİMENKUL SATIŞ BEDELİNİN TAHSİLİ :

MADDE 97 - Gayrimenkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı feshedilir ve gayrimenkul, satış komisyonunca hemen 7 gün müddetle artırmaya çıkarılır. Bu artırmayı alâkadarlara tebliğe hacet olmayıp yalnız ilanla iktifa olunur ve en çok artırana ihale edilir.

Birinci defa kendisine ihale yapılan kimse iki ihale arasındaki farkdan ve diğer zararlardan mesuldür. İhale farkı ve geçen günlerin faizi ayrıca hükme hacet kalmaksızın teminattan mahsubu yapıldıktan sonra bakiyesi tahsil dairesince tahsil olunur. Faiz % 5'ten hesap olunur. Aradaki farkın âmme alacağını aşan miktarın bundan mesul olan şahıstan tahsil edebilmek üzere malı satılan âmme borçlusuna dairece bir vesika verilir.

GAYRİMENKULLERİN TEFERRUĞU VE GERİ VERİLMESİ :

MADDE 98 - İkinci artırma tarihinden başlayarak bir yıl içinde gayrimenkul en az bir kere daha satışa çıkarıldığı halde satılmasına imkân bulunmadığı takdirde gayrimenkul alacaklı âmme idaresinin talebi üzerine ve satış komisyonu kararıyla âmme idaresince teferruğ edilebilir. Teferruğ bedeli, gayrimenkulün biçilen rayiç değerinin % 50'sidir.

Teferruğ muamelesinin ikmalini müteakıp, takip ve teferruğ masrafları düşüldükten sonra artan bedel borca mahsup edilir. Teferruğ edilen gayrimenkul teferruğ kararı tarihinden itibaren bir yıl müddetle satışa çıkarılamaz.

Borçlu satış komisyonunun teferruğ kararı tarihinden başlayarak bir yıl içinde âmme alacağını, gecikme zamları ile birlikte ödediği takdirde gayrimenkul kendisine geri verilir. Ferağ masrafı borçluya aittir.

Teferruğ kararı verilmeden evvel biçilen rayiç bedelin % 75'i veya fazlasıyla hariçten tâlip çıkarsa alacaklı amme idaresi teferruğdan vazgeçer.

İHALENİN NETİCESİ FESİH VE TESCİL :

MADDE 99 - Satış komisyonu tarafından gayrimenkul kendisine ihale edilen alıcı o gayrimenkulün mülkiyetini iktisap etmiş olur. İhalenin feshi gayrimenkulün bulunduğu yerin icra tetkik merciinden şikayet yoluyla istenebilir. İhalenin ilgililere tebliği tarihi şikayet için muayyen olan 7 günlük müddete başlangıç sayılır. Tetkik merciinin vereceği karar 10 gün içinde temyiz olunabilir. Temyiz talebini Temyiz İcra ve İflâs Dairesi tetkik eder. **(Değişik ibare: 5281 - 30.12.2004 / m.43/1-a - Yürürlük m.45/11)** "ihale edilen malın değeri 50.000 Yeni Türk Lirasını aştığı takdirde" murafaa istenebilir.İhalenin feshi veya kaydın tashihi hakkında başkaca mahkemeye veya idari kaza mercilerine müracaat olunamaz. Tescil için tapu dairesine yapılacak tebligat şikâyet için muayyen müddetin geçmesinden ve eğer şikâyet edilmişse şikâyetin intacından sonra yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İflâs Yoluyla Takip ve Konkordato

İFLAS YOLUYLA TAKİP :

MADDE 100 - Amme alacaklarının tahsili için İcra ve İflâs Kanunu hükümleri dairesinde âmme borçlusunun iflası istenebilir.

İflâs dairesi, âmme alacaklarının iflâs masasına geçirilmesini temin için, hakkında iflas açılan kimseleri ve basit ve adi tasfiye şekillerinden hangisinin tatbik edileceğini bulunduğu yerdeki amme idarelerine zamanında bildirmeye mecburdur.

KONKORDATO :

MADDE 101 - Amme idaresi tarafından iflas talebinde bulunulsa dahi tasdik edilen konkordato âmme alacakları için mecburi değildir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Zamanaşımı, Terkin, Yasaklar ve Cezalar ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Zamanaşımı ve Terkin

TAHSİL ZAMANAŞIMI :

MADDE 102 - Amme alacağı, vâdesinin rasladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamanaşımına uğrar. Para cezalarına ait hususi kanunlarındaki zamanaşımı hükümleri mahfuzdur. Zamanaşımından sonra mükellefin rızaen yapacağı ödemeler kabul olunur.

ZAMANAŞIMININ KESİLMESİ

MADDE 103 - Aşağıdaki hallerde tahsil zamanaşımı kesilir :

1. Ödeme,
2. Haciz tatbiki,
3. Cebren tahsil ve takip muameleleri sonucunda yapılan her çeşit tahsilat,
4. Ödeme emri tebliği,
5. Mal bildirimini, mal edinme ve mal artmalarının bildirilmesi,
6. Yukarıdaki 5 sırada gösterilen muamelelerden herhangi birinin kefile veya yabancı şahıs ve kurumlar mümessillerine tatbiki veya bunlar tarafından yapılması,
7. İhtilâflı âmme alacaklarında kaza mercilerince bozma kararı verilmesi,
8. Amme alacağının teminata bağlanması,
9. Kaza mercilerince icranın tehirine karar verilmesi,
10. İki âmme idaresi arasında mevcut bir borç için alacaklı âmme idaresi tarafından borçlu âmme idaresine borcun ödenmesi için yazı ile müracaat edilmesi.
11. (Ek: 5035 - 25.12.2003 / [m.5](#) - Yürürlük [m.50 a](#)) Amme alacağının özel kanunlara göre ödenmek üzere müracaatta bulunulması ve/veya ödeme planına bağlanması.

Kesilmenin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren zamanaşımı yeniden işlemeye başlar. Zamanaşımının bir bozma kararıyla kesilmesi halinde zamanaşımı başlangıcı yeni vâde gününün rasladığı; âmme alacağının teminata bağlanması veya icranın kaza mercilerince durdurulması hallerinde zamanaşımı başlangıcı teminatın kalktığı ve durma süresinin sona erdiği tarihin rasladığı; takvim yılını takip eden takvim yılının ilk günüdür.

ZAMANAŞIMININ İŞLEMESİ :

MADDE 104 - Borçlunun yabancı memlekette bulunması, hileli iflâs etmesi veya terekesinin tasfiyesi dolayısıyla hakkında takibat yapılmasına imkân yoksa bu hallerin devamı müddetince zamanaşımı işlemez.

Zamanaşımı, işlememesi sebeplerinin kalktığı günün bitmesinden itibaren başlar veya durmasından evvel başlamış olan cereyanına devam eder.

TABIİ AFETLER SEBEBİYLE TERKİN :

MADDE 105 - Yangın, yer sarsıntısı, yer kayması, su basması, kuraklık, don, zararlı hayvan ve haşarat istilası ve bunlara benzeyen âfetler yüzünden zarara mâruz kalan varlıklarının ve mahsullerinin en az üçte birini kaybedenler adına tahakkuk ettirilmiş ve âfetlerin zarar verdiği gelir kaynakları ile ilgili âmme alacakları İcra Vekilleri Heyeti kararıyla kısmen veya tamamen terkin olunur.

Bu Madde hükmünden faydalanmak için afetin vukuu tarihinden itibaren 6 ay içinde ilgili âmme idaresine yazı ile müracaat edilmesi şarttır.

Bu Madde şumulüne giren bir zararın mevcut olup olmadığı mahalli il veya ilçe idare kurullarınca, zararın derecesi, Maliye Vekaletince genel olarak belirtilecek esaslar dahilinde ilgili âmme idarelerince tespit olunur.

Vergi Usul [Kanunu](#) mevzuuna giren âmme alacakları hakkında mezkûr kanunun 105'inci maddesi hükümleri tatbik olunur.

TAHSİL İMKANSIZLIĞI SEBEBİYLE TERKİN :

MADDE 106 - (Değişik: 2347 - 26.11.1980). (Değişik 1. fıkra: 4108 - 25.5.1995) Yapılacak takip sonunda tahsili imkânsız veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla bulunduğu **(Değişik ibare: 5838 - 18.2.2009 / [m.32/11-a](#) / [Yürürlük](#) / [m.33](#))** “anlaşılan ve 213 sayılı Kanun kapsamına giren amme alacaklarında 10 Türk Lirasına (10 Türk Lirası dahil), diğer amme alacaklarında 20 Türk Lirasına (20 Türk Lirası dahil) kadar” amme alacakları, amme idarelerinde terkin yetkisini haiz olanlar tarafından tahsil zamanaşımı süresi beklenilmeksizin terkin olunabilir. **(Değişik ibare: 5838 - 18.2.2009 / [m.32/11-a](#) / [Yürürlük](#) / [m.33](#))** “Bakanlar Kurulu, bu tutarları topluca veya ayrı ayrı on katına” kadar artırmaya yetkilidir. (*)

(*) *Bakanlar Kurulunun 1.9.1999 tarih ve 99/13326 sayılı Kararı ile (RG. 28.9.1999 - Sayı: 23830) maddedeki 2.000.000.- lira yukarıdaki tutara yükseltilmiştir.*

(Ek fıkra: 3505 - 3.12.1988) Maliye Bakanı, yukarıdaki fıkra hükmüne göre terkin edilecek âmme alacağının miktarını belirlemeye yetkilidir. Terkin salâhiyetini haiz olanlar bu salâhiyetlerin tamamını veya bir kısmını mahalli makamlara bırakabilirler.

İKİNCİ BÖLÜM

Yasaklar ve Cezalar

SİRRİN İFŞASI

MADDE 107 - (**Değişik 1. fıkra: 5728 - 23.1.2008 / m.160**) Bu Kanun'un tatbikinde vazifeli bulunan kimseler, bu vazifeleri dolayısıyla amme borçlusunun ve onunla ilgili kimselerin şahıslarına, mesleklerine, işlerine, muamele ve hesap durumlarına ait öğrendikleri sırlarla, gizli kalması lazım gelen diğer hususları ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza [Kanunu](#)'nun 239 uncu maddesine göre cezalandırılır.

(...) (**Madde 107 nin 2. fıkrası, 8.2.2008 tarih ve 26781 sayılı R.G.'de yayımlanan, 23.1.2008 tarih ve 5728 sayılı [Kanun](#)'un 578. maddesinin (§) bendi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.**)

(Ek fıkralar: 3946 - 26.12.1993) (...) (Madde 107 nin 3., 4. ve 5. fıkraları, 22.7.1998 tarih ve 4369 sayılı Kanunun 82/2 maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

(**Ek fıkra: 4962 - 30.7.2003 / m.3**) Bu Kanunun 41 inci maddesine göre amme alacağını tahsil yetkisi verilen kuruluşlara, yapacakları (**Değişik ibare: 5838 - 18.2.2009 / m.32/11/b / Yürürlük / m.33**) “tahsile yönelik bilgilerin ve 22/A maddesine göre borcun olmadığına dair belgeyi arama zorunluluğu getirilen kurum ve kuruluşlara, ödeme ve işleme taraf olanlara ilişkin borç bilgilerinin verilmesi sırrın ifşası sayılmaz; bu kurum ve kuruluşlarda vazifeli bulunan kimseler edindikleri bilgileri ifşa ettikleri takdirde birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılırlar.” Bu bilgilerin verilmesine ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.

ARTIRMALARA KATILAMIYACAK VE ARTIRMALARDA MAL SATIN ALAMIYACAK OLANLAR :

MADDE 108 - Bu Kanunun tatbikinde vazifeli bulunan kimseler, bu Kanun gereğince paraya çevrilecek malların artırımına ne kendi adlarına, ne de diğer kimseler ad ve hesabına iştirak edemeyecekleri ve bu artırmalardan mal satın alamıyacakları gibi, bu malları üçüncü şahıslar vasıtasıyla veya üçüncü şahıslara satın alıdırıp onlardan beş sene müddetle teferruğ suretiyle dahi satın alamazlar. Bu memnuiyet, bunların eşlerine ve üçüncü dereceye kadar (Bu derece dahil) kan ve sıhrî hısımlarına da şâmindir. Bu memnuiyet hilafına yapılan ihalelerin 99'uncu maddeye göre feshi istenebilir.

(**Değişik 2. fıkra: 5728 - 23.1.2008 / m.161**) Bu madde hükmüne aykırı hareket edenler üç aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

TAKDİR MUAMELELERİNE VE KARARLARA İŞTİRAK EDEMİYECEK OLANLAR :

MADDE 109 - Bu Kanunun tatbikine satış komisyonu reis ve azasıyla, bilirkişiler ve yine bu Kanunun tatbiki münasebetiyle kendilerine intikal edecek hadiselerin karara bağlanmasında itiraz komisyonları reis ve azası :

1. Kendilerine, nişanlılarına ve boşanmış olsalar bile eşlerine,
2. Kan veya sıhrî hısımlarına ve fûruuna, evlatlığına veya kendisini evlât edinene yahut kan hısımlığında üçüncü (Bu derece dâhil), sıhrî hısımlıkta bu hısımlığı meydana getiren evlenme ortadan kalkmış olsa bile üçüncü (Bu derece dahil), dereceye kadar olan civar hısımlarına,
3. Kanuni temsilcisi veya vekili buldukları kimselere ait işlerin takdir muamelelerine ve bu işler hakkında verilecek kararlara iştirak edemezler.

AMME ALACAĞININ TAHSİLİNE ENGEL OLANLAR :

MADDE 110 - Amme alacağının tahsili için hakkında takip muamelelerine başlanan borçlu kısmen veya tamamen tahsile engel olmak veya tahsili zorlaştırmak maksadiyle mallarından bir kısmını veya tamamını:

1. Mülkünden çıkararak, telef ederek yahut değerden düşürerek gerçek surette,

2. **(Değişik: 5728 - 23.1.2008 / m.162)** Gizleyerek, kaçırarak muvazaa yolu ile başkasının uhdesine geçirerek veya aslı olmayan borçlar ikrar ederek, yahut alındılar vererek gerçeğe aykırı surette, varlığını yok eder veya azaltır ve geri kalan mallar borcu karşılamaya yetmezse altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

GERÇEĞE AYKIRI BİLDİRİMDE BULUNANLAR :

MADDE 111- **(Değişik: 5728 - 23.1.2008 / m.163)** Bu Kanuna göre istenen mal bildirimini gerçeğe aykırı surette yapanlarla, yaşayış tarzları mal bildirimine uymayanlar üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

MAL EDİNME VE ARTMALARINI BİLDİRMİYENLER :

MADDE 112- **(Değişik: 5728 - 23.1.2008 / m.164)** Usulü dairesinde mal bildiriminde bulunduktan sonra, edinilen mallarla, her türlü mallarında, kazanç ve gelirlerinde olan artmaları 61 inci madde hükümleri gereğince zamanında bildirmemek suretiyle amme alacağının tahsilini engellemiş veya zorlaştırmış olanlar bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

AMME BORÇLUSUNA AİT ELLERİNDE BULUNDURDUKLARI MALLARI BİLDİRMİYENLER :

MADDE 113- **(Değişik: 5728 - 23.1.2008 / m.165)** Amme borçlusuna ait ellerinde bulundurdukları malları 55 inci maddenin son fıkrası gereğince yapılan talebe rağmen bildirmeyenler altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

İSTENECEK BİLGİLERİ VERMİYENLER :

MADDE 114 - Kendisine ödeme emri tebliğ olunan ve malı olmadığı yolunda bildirimde bulunan amme borçluları bu bildirim ile birlikte veya bildirim tarihinden itibaren 15 gün içinde:

1. En son kanuni ikametgah ve iş adreslerini,

2. Varsa devamlı mükellefiyetleri bulunan diğer tahsil dairelerini ve amme idarelerini ve bunlardaki hesap ve kayıt numaralarını bildirmek, nüfus kayıt suretini vermek mecburiyetindedirler.

(Değişik 2. fıkra: 5728 - 23.1.2008 / m.166) Bu vazifeyi makbul bir özre dayanmadan zamanında yerine getirmeyenler elli güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

SUÇLARIN TAKİBİ :

MADDE 115 - 110 ile 114'üncü maddelerde yazılı suçlar, alacaklı amme idaresinin o mahaldeki en büyük memurunun ihbarı üzerine Cumhuriyet Savcılığı tarafından takip olunur.

Bu suçlar bir hükmi şahsın idare ve muamelelerini görme sırasında işlenmiş ise ceza, hükmi şahsın ortaklarından, mümessil ve vekillerinden, tasfiye memurlarından idare meclisi reis ve azasından, murakıp ve müfettişlerinden veya müstahdemlerinden muameleyi yapmış olanlar hakkında hükmlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

KALDIRILAN KANUN VE HÜKÜMLER :

MADDE 116 - Aşağıda yazılı kanun ve hükümler yürürlükten kaldırılmıştır:

1. 5 Ağustos 1325 tarihli Tahsili Emval Kanunu,
2. 2 Şaban 1327 tarihli Tahsili Emval Kanununun 11 ve 17'nci maddelerine müzeyyel fıkaraat hakkındaki 18 Kanunusani 1331 tarihli Kanun,
3. 26.6.1332 tarihli Maadin Nizamnamesinin 57'nci maddesi,
4. 19 Teşrinisani 1336 tarihli ve 48 sayılı Kanun,
5. 1 Teşrinievvel 1337 tarih ve 156 sayılı Kanun ile 26.1.1939 tarih ve 3586 sayılı Kanunun 2'nci maddesi,
6. 20.5.1933 tarih ve 2184 sayılı Kanun,
7. 23.12.1934 tarih ve 2656 sayılı Kanun,
8. 4.7.1934 tarih ve 2560 sayılı Kanunun 2'nci maddesi,
9. 4.7.1934 tarih ve 2566 sayılı Kanunun 12'nci maddesi,
10. 23.12.1935 tarih ve 2871 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinin son fıkrası,
11. 21.8.1940 tarih ve 3911 sayılı Kanun ve bu Kanunun 3'üncü maddesi ile ilga edilen suveri tahsiliyesi bir kanunu mahsus ile muayyen olmiyan tekalif ve rüsum hakkındaki 12 Kanunusani 1331 tarihli Kanun,
12. 7.6.1949 tarih ve 5432 sayılı Vergi Usul Kanununun 103'üncü maddesinin son fıkrasının (Mükellefin yapacağı vergi ödemeleri kabul olunmaz) hükmü ile 352'nci maddesi ve 377'nci maddesinin teminat olarak alınacak mallara ait hükümleri ,
13. İcraat ve mukataatı vakfiyenin vergi ile birlikte tahsiline dair 27 rebiulevvel 1331 tarihli Kanunu muvakkat ile bu Kanunu muaddil 16 Ramazan 1332 ve 26 Temmuz 1330 tarihli Kanun,
14. Kanunların, vergi, resim ve harçların tahsil gecikme zammına ve tahsil zamanaşımına müteallik hükümleri.

ERKEN ÖDEMEDE İNDİRİM

EK MADDE 1 - (4179 - 29.8.1996) Amme alacağının kanuni ödeme süresinden önce ödenmesinde, aşağıda belirtilen indirim ve esaslar uygulanır:

1. Erken ödemelerde indirim, ödeme tarihinden kanuni ödeme süresinin son gününe kadar, her gün için aylık % 4 oranında uygulanır.
2. Kanuni ödeme süresinin sonunda artakalan tutarlar, erken ödeme sayılır ve diğer amme alacaklarına mahsup edilinceye kadar (1) numaralı bende göre işlem yapılır. Nakden iadelerde indirim uygulanmaz.
3. İndirim uygulanacak sürelerin hesabında bir ay 30 gün olarak kabul edilir ve ödemenin yapıldığı gün dikkate alınmaz.
4. Bakanlar Kurulu; (1) numaralı bentte yazılı oranı sıfıra kadar indirmeye, % 8'e kadar artırmaya, amme alacaklarının nev'i ve vadeleri itibariyle farklı oranlar tespit etmeye yetkilidir.
5. Bu Madde hükümlerinden yararlanacak amme alacaklarının nev'ileri ve dönemleri itibariyle sınırlamaya, münhasıran tahakkuk eden amme alacakları için uygulamaya, indirimin yapılma şekli ve zamanı ile diğer usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir. (*)

() 29 Ağustos 1996 tarih ve 4179 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükmü gereğince 1.10.1996 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.*

6. (Ek: 4962 - 30.7.2003 / [m.4](#)) Bu Kanunun 41 inci maddesine göre kredi kartı ve benzeri kartlar kullanılmak suretiyle komisyonsuz yapılan ödemelerde, bu MADDE hükmüne göre indirim uygulamasına esas alınacak ödeme tarihi, paranın alacaklı tahsil dairesi hesabına geçtiği gündür.

TAHSİLİ EMVAL KANUNUNA GÖRE BAŞLAMIS TAKİPLER :

GEÇİCİ MADDE 1 - Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten evvel Tahsili Emval Kanununa göre başlamış takiplere ait müteakip muameleler bu kanunun hükümleri dairesinde cereyan eder.

BU KANUNUN NEŞRİ TARİHİNDE GECİKME ZAMMINA TABİ OLMİYAN AMME ALACAKLARI :

GEÇİCİ MADDE 2 - Bu Kanunun 51'inci maddesindeki gecikme zamları, halen gecikme zammına tâbi olmıyan muaccel âmme alacaklarından bu Kanunun neşri tarihinde ödenmemiş olanların, neşir tarihinden itibaren altı ay içinde ödenmeyenleri hakkında da tatbik olunur.

BU KANUNA GÖRE TAKİP EDİLECEK VAKIF MUKATAA VE MÜECCELELERİ :

GEÇİCİ MADDE 3 - Vakıflar İdaresince tahakkuk ettirilip mükelleflerine şahsen veya bulunamadıkları takdirde ilanen, tebliğ olunup da tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde ödenmeyen vakıf mukataa ve müecceleleri hakkında da bu Kanun hükümleri tatbik olunur.

GEÇİCİ MADDE 4 - (Ek: 40 - 6.3.1962) Gelir, kurumlar, dahilde alınan istihsal, nakliyat ve banka ve sigorta muameleleri vergilerinden, 1.1.1962 tarihinde vadesi geçmiş borcu bulunanlardan 48'inci maddeye göre yaptıkları tecil talepleri bu Kanunun yürürlüğe girmesinden

önce reddedilmiş olanlar ile haklarında aynı Madde uygulanmış bulunanların (İktisadi Devlet Teşebbüsleri hariç) bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil dairesine yazı ile müracaat etmeleri şartı ile; son durumları yeniden incelenir.

Bu inceleme sonunda, zor durumda buldukları anlaşılmanın bakiye borçları (Bu Kanunun şümulüne giren borçlardan 1.1.1962 tarihi ile Kanunun yürürlük tarihi arasında cebren veya rızaen tahsilât yapılmış ise taksitlendirilmek suretiyle tecil edilecek miktar borç bakiyesidir.) Maliye Bakanlığınca,48'inci maddedeki iki yıl kaydı ile bağlı olmaksızın; 1962 bütçe yılı sonunu tecavüz etmeyecek şekilde; taksitlendirilmek suretiyle münasip müddetle bir defaya mahsus olmak üzere tecil olunabilir.

Kanunun teminat istenmesi, faiz aranması, haczedilmiş malların teminat yerine geçmesi, teminatın değiştirilmesi ve değerini kaybeden teminatın tamamlanması ile ilgili hükümleri mahfuzdur.

Maliye Bakanlığı bu Madde ile tanınan tecil yetkisini kısmen veya tamamen mahalli teşkilata devredebilir.

Tecil şartlarına riayet edilmemesi; tahsil dairesince yapılacak yazılı tebliğ üzerine 15 gün içinde değerini kaybeden teminatın veya mahcûz malların tamamlanmaması veya yerine başkalarının gösterilmemesi hallerinde amme alacağı muaccel olur.

GEÇİCİ MADDE 5 - (Ek: 40 - 23.10.1962) Gelir, kurumlar ve dâhilde alınan istihsal vergilerinden 1.1.1962 tarihinde vâdesi geçmiş bulunan sınai işletmeler borçlularından (İktisadi Devlet Teşebbüsleri hariç) 48'inci maddeye göre yaptıkları tecil talepleri 40 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce reddedilmiş olanlarla, haklarında mezkûr Madde hükmü uygulanmış bulunanlar ve geçici 4'üncü maddeye göre yaptıkları tecil talepleri reddedilmiş olanlarla, haklarında mezkûr Madde hükmü uygulanmış bulunanlar bu Kanunun yürürlüğü tarihinden itibaren bir ay içinde Maliye vergi tahsil dairelerine yazı ile müracaat etmeleri şartıyla son durumları yeniden incelenir.

2.8.9.1997 tarih ve 97/9942 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1 inci bendde yer alan erken ödeme indirim oranı sıfır (0) olarak belirlenmiştir.

Yapılan incelemede borçlunun, mevcut sınaî tesisi satılmaksızın ve sınai tesisin faaliyetinin devamına imkân bırakmayacak veya ağır şekilde sekteye uğratacak tedbirlere başvurulmaksızın borcunu ödeyemeyeceği anlaşıldığı takdirde bir defaya mahsus olmak üzere bakiye borçları (500) bin liraya kadar (500.000 lira dâhil) olanların borçları Maliye Bakanlığınca, (500) bin liradan yukarı olanların borçları Bakanlar Kurulunca (5) seneye kadar tecil olunabilir. Gerekirse taksitlerin tahsiline en çok üçüncü yıl sonunda başlanır.

Evvelce faaliyette bulunduğu halde bu Kanunun yürürlüğü tarihinde malî imkansızlıkları yüzünden faaliyetini tatil etmiş bulunan sınaî müesseselerin bu hükümden istifadeleri, tecil muamelesinin ikmâlinden itibaren en geç (6) ay içinde tekrar faaliyete geçmelerine bağlıdır.

Kanunun, teminat istenmesi, faiz aranması, haczedilmiş malların teminat yerine geçmesi, teminatın değiştirilmesi ve değerini kaybeden teminatın tamamlanması ile ilgili hükümleri mahfuzdur.

Maliye Bakanlığı bu Madde ile tanınan tecil yetkisini kısmen veya tamamen mahalli teşkilatına devredebilir.

Tecil şartlarına riayet edilmemesi, vergi tahsil dairelerince yapılacak yazılı tebliğ üzerine (15) gün içinde değerini kaybeden teminatın veya mahcuz malların tamamlanmaması veya yerine başkalarının gösterilmemesi hallerinde âmme alacağı muaccel olur.

GEÇİCİ MADDE 6 - (Ek: 2975 - 31.1.1984) Bu Kanunun değişik 51 ve 52'nci Madde hükümleri, 1.3.1984 tarihinden önce vadesi geldiği halde ödenmemiş amme alacakları hakkında da 1.3.1984 tarihinden itibaren uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 7 - (Ek: 3946 - 26.12.1993) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanunun 3505 sayılı Kanununun 24 üncü maddesi ile değişik 51 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca asıl addolunan alacakların tahsiline devam edilir ve bu alacaklara asıl addolundukları tarihten ödendikleri tarihe kadar geçen süre için gecikme zammı tatbik edilir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre uygulanan kaçakçılık, ağır kusur ve kusur cezalarından vadesi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce olanlara gecikme zammı tatbik edilmez.

GEÇİCİ MADDE 8.- (Ek: 5234 - 17.9.2004 / [m.7/b](#) - Yürürlük [m.34/c](#))(Değişik ibare: 5951 - 28.1.2010 / [m.2](#) - Yürürlük [m.14/a](#)) "31/12/2014" tarihine kadar uygulanmak üzere, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar dahil 8.6.1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Kanuna tabi faaliyeti devam eden kamu bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve bunlara ait tüzel kişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşların, Devlete ait olan ve bu Kanun kapsamına giren borçlarına karşılık, mülkiyeti bu idarelere ait ve üzerinde herhangi bir takyidat bulunmayan taşınmazlarından genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerce ihtiyaç duyulanlar ile 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilecek olanlar, 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kanununun 6 ncı maddesine göre oluşturulacak komisyon tarafından takdir edilecek değeri üzerinden, borçlu kurumun da uygun görüşü alınarak bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin Maliye Bakanlığınca satın alınabilir.

Bu idarelerin satın alınan taşınmazlarının tapu işlemlerine esas olan ve yukarıda belirtilen şekilde tespit edilen değerine eşit tutarda Devlete ait olan ve bu Kanun kapsamına giren borçları terkin edilir.

Bu madde hükmü, yukarıda sayılan kuruluşlar dışında kalan, borcunu ödemedede çok zor duruma düştüğü inceleme raporu ile tespit edilen ve vergi dairelerine bu Kanun kapsamına giren borcu bulunan diğer mükelleflerin (tüzel kişiliği bulunanların ortaklarına ait olanlar dahil) taşınmazları için de uygulanabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Maliye Bakanlığınca belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 9- (Ek: 5479 - 30.3.2006 / [m.6](#)) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, bu Kanunun 79 uncu maddesine göre tebliğ edilen haciz bildirisine süresinde itiraz etmemiş olan ancak haciz bildirisinin tebliğinden itibaren 79 uncu maddede düzenlenen bir yıllık dava açma süresi geçmemiş bulunan üçüncü şahıslarca, kalan süre içinde menfi tespit davası açılabilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, bu Kanun uyarınca düzenlenen ödeme emrine itiraz etmiş ve kısmen veya tamamen itirazı reddolunan üçüncü şahıslardan; menfi tespit davası açma hakkı bulunmayanlar ile takip konusu amme alacağının asıl amme borçlusu tarafından ödenmiş olması nedeniyle borçlu sıfatı sona ermiş olanlardan, bu Kanununun 58 inci maddesinin

beşinci fıkrası uyarınca hesaplanmış ve tahsil edilmemiş olan haksız çıkma zammının tahsilinden vazgeçilir.

GEÇİCİ MADDE - (251 - 13.6.1963) Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce mer'i 60 ıncı maddeye göre en büyük mülkiye memurunun veya tevkil edeceği zatın tasdiki ile tekemmül etmiş ve henüz infazına başlanmamış olan kararlar değişik 60 ıncı maddeye göre yeniden alınır. İnfazına başlanmış olanların infazı durdurulur.

GEÇİCİ MADDE 6.- ([5228](#) - 16.7.2004) 31.12.2004 tarihine kadar (bu tarih dahil) yapılacak müracaatlara uygulanmak üzere; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü teşkilatınca tescil edilmiş olan ve Türkiye'de sportif alanda faaliyette bulunan spor kulüplerinin; Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerine ödenmesi gereken ve 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren vergi, resim, harçlar, fon payı ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları ile 16.8.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanuna göre alınan eğitime katkı payı ve buna bağlı gecikme zamlarından 30.6.2004 tarihi itibarıyla (bu tarih dahil) vadesi geldiği halde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmemiş olanlar teminat hariç 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48 inci maddesinde aranılan şartlar çerçevesinde müracaat tarihinden itibaren 5 yılı aşmamak üzere ve uygulanmakta olan tecil faizi oranının 1/6'sı dikkate alınmak suretiyle tecil edilebilir.

Bu madde kapsamındaki alacakların bu maddenin yürürlük tarihinden önce 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48 inci maddesi uyarınca tecil edilip de tecil şartlarına uygun olarak ödenmekte olanlarından, kalan taksit tutarları için mükellefler, talep etmeleri halinde bu madde hükümlerinden yararlanabilirler. Bu takdirde tecil şartlarına uygun olarak ödenen taksit tutarları için tecil hükümleri geçerli sayılır. Kalan taksit tutarlarına verilecek sürenin hesabında ilk tecil tarihi dikkate alınır.

YÜRÜRLÜK :

MADDE 117 - Bu Kanun 1 Ocak 1954 tarihinde yürürlüğe girer.

YÜRÜTMEMEYE MEMUR OLANLAR :

MADDE 118 - Bu Kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.